

Utvärderingsberättelse 2025 samt uppföljning av observationerna i utvärderingsberättelsen 2024

SVAR PÅ REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATIONER OCH IAKTTAGELSER

Arviointikertomus 2025 ja arviointikertomuksen 2024 havaintojen seuranta

VASTAUS TARKASTUSLAUTAKUNNAN SUOSITUKSIIN JA HAVAINTOIHIN

Uppföljning av observationerna i utvärderingsberättelsen 2024

- Av de 16 rekommendationer som revisionsnämnden gav i utvärderingsberättelsen 2024 har 3 genomförts, 9 framskrider och 4 är fortfarande aktuella.

GENOMFÖRDA

- ✓ De för indikatorerna fastställda målvärdena har inkluderats i bokslutet 2025.
- ✓ Rekommendationen att betydelsen av de färger som används i trafikljusmodellen för klassificeringen av indikatorutfallet beskrivs i text i bokslutet, har verkställts i bokslutet 2025
- ✓ Psykosociala tjänster för barn och unga, köpta tjänster: nuvarande köptjänatläkare är engagerade och responsen om dem har varit god. Personalen har inte bytts ut och samma läkare har skött kundens ärenden.

Arviointikertomuksen 2024 havaintojen seuranta

- Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa 2024 antamista 16 suosituksesta on 3 toteutunut, 9 etenee ja 4 ovat edelleen ajankohtaisia.

TOTEUTUNUT

- ✓ Mittareille määritellyt tavoitearvot on sisällytetty tilinpäätökseen 2025.
- ✓ Suositus, että liikennevalomallissa käytettyjen värien merkitys mittarin toteuman luokittelussa avataan tilinpäätöksessä strategisten tavoitteiden selvityksessä sanallisesti, on toimeenpantu tilinpäätöksessä 2025.
- ✓ Lasten ja nuorten psykososiaaliset palvelut, ostopalvelut: tämänhetkeiset ostopalvelulääkärit ovat sitoutuneita ja palaute heistä on ollut hyvää. Työntekijä ei ole vaihtunut ja sama lääkäri hoitanut asiakkaan asioita.

Uppföljning av observationerna i utvärderingsberättelsen 2024

FRAMSKRIDER

- **Utfall av ekonomin:** Revisionsnämnden anser det viktigt att man håller fast vid de åtgärder som beslutats i framtids- och anpassningsprogrammet, att åtgärderna genomförs, att genomförandet av åtgärderna och anpassningsnivån rapporteras regelbundet samt att en noggrann ekonomiförvaltning och – uppföljning iakttas, så att det ackumulerade underskottet i balansräkningen är täckt senast vid utgången av 2026.
- **Utfall av verksamhetsområdenas verksamhets- och ekonomimål:** Revisionsnämnden konstaterar att det finns utmaningar i bedömningen av hur de verksamhetsmässiga målen uppnås. Revisionsnämnden rekommenderar att fastställandet av verksamhetsmål och definitionen av måluppfyllelse preciseras och anvisas tydligare.

Arviointikertomuksen 2024 havaintojen seuranta

ETENEE

- **Talouden toteutuminen:** Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä päätetyissä tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman toimenpiteissä pysymistä, toimenpiteiden toimeenpanoa, toimenpiteiden ja sopeuttamistason toteutumisen säännöllistä raportointia sekä tarkan taloudenpidon ja -seurannan noudattamista, jotta taseeseen kertynyt alijäämä on katettuna vuoden 2026 loppuun mennessä.
- **Toimialojen toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutuminen:** Tarkastuslautakunta toteaa, että toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen arvioinnissa on haastetta. Tarkastuslautakunta suosittelee toiminnan tavoitteiden asettamisen ja tavoitteiden toteutumisen määrittelyn tarkentamista ja ohjeistamista.

Uppföljning av observationerna i utvärderingsberättelsen 2024

- Ekonomi och verksamhet

SVAR PÅ REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATION/IAKTTAGELSE:

Avsikten är att alla åtgärder, som det tagits beslut om, behövs för att minska kostnaderna. Vissa åtgärder behöver dock omvärderas, i fall det visar sig vara omöjligt att åtgärda eller att åtgärden inte leder till tillräckliga inbesparingar så krävs tilläggsåtgärder. För dessa iakttas samma noggrannhet i uppföljningen men ansvaret för att besluten genomförs ligger på verksamhetsområdena. Utmanande har varit att en del åtgärder inte kunnat ske så snabbt som planerat, varför effekten syns med fördröjning.

Avvikande från 2024 är att de ackumulerade underskotten får täckas fram till 2028 och nya åtgärder har framtagits. (se kommentarerna för 2025)

Verksamhetsmålen diskuteras kontinuerligt och tydligare definitioner och anvisningar framtas för 2027.

Arviointikertomuksen 2024 havaintojen seuranta

- Talous ja toiminta

VASTAUS TARKASTUSLAUTAKUNNAN SUOSITUKSEEN/HAVAINTOON:

Ajatuksena on, että kustannusten vähentämiseksi tarvitaan kaikkia toimenpiteitä, joista on päätetty. Joitakin toimenpiteitä täytyy kuitenkin arvioida uudelleen; jos osoittautuu, että toimenpide on mahdoton toteuttaa tai että toimenpide ei johda riittäviin säästöihin, vaaditaan lisätoimenpiteitä. Niiden seurannassa noudatetaan samaa huolellisuutta, mutta vastuu päätösten toteuttamisesta on toimialoilla. Haasteena on ollut, että osaa toimenpiteistä ei ole voitu toteuttaa niin nopeasti kuin oli suunniteltu, minkä vuoksi vaikutus näkyy viiveellä.

Erona vuoden 2024 tilanteeseen on se, että kertyneet alijäämät saadaan kattaa vuoteen 2028 mennessä ja että käyttöön on otettu uusia toimenpiteitä. (ks. vuoden 2025 kommentit)

Toiminnan tavoitteista keskustellaan jatkuvasti ja vuodelle 2027 laaditaan selkeämmät määritelmät ja ohjeistukset.

Uppföljning av observationerna i utvärderingsberättelsen 2024

FRAMSKRIDER

- **Österbottens räddningsverk, mål och indikatorer:** Revisionsnämnden betonar att en indikatoruppsättning ska utarbetas för att följa upp och bedöma hur målen uppnås och rekommenderar att man vid valet av indikatorer också beaktar indikatorer som mäter produktivitet, kvalitet och genomslag.
- **Österbottens räddningsverk, företagshälsa:** Revisionsnämnden frågar hur man bedömer effekterna av åtgärdsprogrammet Popela 2.0 som inleddes 2023 och den omorganisering av verksamhetsområdet som gjorts enligt åtgärdsprogrammet på personalens arbetstillfredsställelse vid Österbottens räddningsverk, när arbetsvälmåendenkäten senast genomfördes hösten 2023. Borde arbetsvälmåendet mätas oftare och med kortare enkäter, så att återkoppling fås snabbare och så att man snabbare kan reagera på utmaningar som lyfts fram?

Arviointikertomuksen 2024 havaintojen seuranta

ETENEE

- **Pohjanmaan pelastuslaitos, tavoitteet ja mittarit:** Tarkastuslautakunta korostaa, että mittaristo laaditaan tavoitteiden toteutumisen seuraamiseksi ja arvioimiseksi, ja suosittelee huomioimaan mittareiden valinnassa myös tuottavuutta, laatua ja vaikuttavuutta mittaavia mittareita.
- **Pohjanmaan pelastuslaitos, työterveys:** Tarkastuslautakunta kysyy, miten arvioidaan vuonna 2023 käynnistetyn Popela 2.0 -toimenpideohjelman ja toimenpideohjelman mukaisen toimialan uudelleen organisoinnin vaikutukset Pohjanmaan pelastuslaitoksen henkilöstön työtyytyväisyyteen, kun työhyvinvointikysely on tehty viimeksi syksyllä 2023. Tulisiko työhyvinvointia mitata tiheämmin ja lyhyemmin, jotta palautetta saataisiin nopeammin ja jotta esiin nousseisiin haasteisiin pystyttäisiin myös reagoimaan nopeammin?

Uppföljning av observationerna i utvärderingsberättelsen 2024

- Österbottens räddningsverk

SVAR PÅ REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATION/IAKTTAGELSE:

Österbottens räddningsverk använder målinriktade nyckeltal. På nationell nivå har man under de senaste åren tydligt gått i riktning mot produktivitet, kvalitet och genomslag. Lagstiftningen kräver att dessa aspekter beaktas. Dessutom har det effektivitetsprojekt som Räddningsinstitutet och Inrikesministeriet genomförde 2025 resulterat i en plan för systematisk utvärdering av räddningstjänstens effektivitet.

Dessa nationella utvecklingsåtgärder kommer att utnyttjas vid utvecklingen av Österbottens räddningsverks indikatorer bl.a. i samband med följande Servicenivåbeslut.

Arviointikertomuksen 2024 havaintojen seuranta

- Pohjanmaan pelastuslaitos

VASTAUS TARKASTUSLAUTAKUNNAN SUOSITUKSEEN/HAVAINTOON:

Pohjanmaan pelastuslaitos käyttää tavoitteellisia tunnuslukuja. Kansallisella tasolla on siirrytty viime vuosina selkeästi painottamaan tuottavuutta, laatua ja vaikuttavuutta. Lainsäädäntö vaatii näiden seikkojen huomioimista. Lisäksi Pelastusopiston ja sisäministeriön vuonna 2025 toteuttama vaikuttavuushanke on tuottanut suunnitelman pelastustoimen vaikuttavuuden järjestelmällisestä arvioinnista.

Näitä kansallisia kehittämistoimenpiteitä hyödynnetään Pohjanmaan pelastuslaitoksen indikaattorien kehittämisessä mm. seuraavan palvelutasopäätöksen yhteydessä.

Uppföljning av observationerna i utvärderingsberättelsen 2024

- Österbottens räddningsverk

SVAR PÅ REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATION/IAKTTAGELSE:

Den månatliga välbefinnandemätaren (1–10), som infördes år 2025, ger aktuell information om personalens välbefinnande på arbetsplatsen och möjliggör anonym feedback. Resultaten behandlas varje månad i räddningstjänstens ledningsgrupp, och resultaten samt de åtgärder som vidtagits går igenom vid de månatliga personalinfona.

På så sätt har man skapat en kontinuerlig modell för att ”mäta – analysera – reagera – följa upp”, som gör det möjligt att reagera snabbt på utmaningar. Det är lämpligt att komplettera den månatliga välbefinnandemätaren med en mer omfattande enkät om välbefinnande, med vilken man kan utvärdera effekterna av bland annat ledarskap, arbetsbelastning, arbetsgemenskapen och organisationsförändringar på ett mer ingående sätt.

Uppföljningen av välbefinnandet på arbetsplatsen har redan blivit kontinuerlig och möjliggör snabbare reaktioner.

Arviointikertomuksen 2024 havaintojen seuranta

- Pohjanmaan pelastuslaitos

VASTAUS TARKASTUSLAUTAKUNNAN SUOSITUKSEEN/HAVAINTOON:

Vuonna 2025 käyttöön otettu hyvinvointimittari (1–10) tarjoaa ajankohtaista tietoa henkilöstön työhyvinvoinnista ja mahdollistaa nimettömän palautteen antamisen. Pelastustoimen johtoryhmä käsittelee tulokset kuukausittain, ja tulokset sekä aloitetut toimenpiteet käydään läpi kuukausittaisissa henkilöstöinfoissa.

Tällä tavoin on luotu jatkuva ”mittaa – analysoi – reagoi – seuraa” -malli, joka mahdollistaa nopean reagoinnin haasteisiin. Kuukausittaista hyvinvointimittaria on paikallaan täydentää laajemmalla hyvinvointikyselyllä, jonka avulla voidaan arvioida perusteellisemmin muun muassa johtamisen, työkuormituksen, työyhteisön ja organisaatiomuutosten vaikutuksia.

Työhyvinvoinnin seurannasta on tullut jo säännöllistä ja se mahdollistaa nopeamman reagoinnin.

Uppföljning av observationerna i utvärderingsberättelsen 2024

FRAMSKRIDER

- **Hälsocentraltjänster – stärkande av basservice, distanstjänster:**
Revisionsnämnden rekommenderar att man fortsätter att utveckla digitala och distansbaserade tjänster och att införandet breddas.
- **Hälsocentraltjänster – stärkande av basservice, eget team-modell:**
Revisionsnämnden konstaterar att den eget team-modell som utvecklats vid Vasa hälsocentral bidrar till att främja vårdkontinuiteten och rekommenderar att användningen av modellen utvidgas i tillämpliga delar till andra hälsocentraler i Österbottens välfärdsområde.

Arviointikertomuksen 2024 havaintojen seuranta

ETENEE

- **Terveyskeskuspalvelut – peruspalveluiden vahvistaminen, etäpalvelut:** Tarkastuslautakunta suosittelee jatkamaan digi- ja etäpalveluiden kehittämistä ja käyttöönoton laajentamista.
- **Terveyskeskuspalvelut – peruspalveluiden vahvistaminen, omatiimimalli:** Tarkastuslautakunta toteaa, että Vaasan terveystieteiden keskuksessa kehitetty omatiimimalli vastaa hoidon jatkuvuuden edistämiseen ja suosittelee omatiimimallin käytön laajentamista soveltuvin osin Pohjanmaan hyvinvointialueen muihin terveystieteiden keskuksiin.

Uppföljning av observationerna i utvärderingsberättelsen 2024 - Hälsocentraltjänster

SVAR PÅ REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATION/IAKTTAGELSE:

Hälsocentraltjänster – stärkande av basservice, distanstjänster

Sjukskötarens chat utvidgats till hela befolkningen, vilket möjliggör distanstjänster till alla.

Hälsocentraltjänster – stärkande av basservice, eget team-modell:

Fortsatt utvärdering av Vasas teammodell och ansökan om statsbidrag för utveckling av egenteam-modell för hela ÖVPH. Beviljat bidrag ad 31.12.2027, mål förbättrad vårdkontinuitet i hela ÖVPH, egenteam för storkonsumenter i första hand, definierade roller för teammedlemmarna.

Handbok för egenteamen uppgörs.

Pilotering av yrkesutövarmodellen

Arviointikertomuksen 2024 havaintojen seuranta - Terveyskeskuspalvelut

VASTAUS TARKASTUSLAUTAKUNNAN SUOSITUKSEEN/HAVAINTOON:

Terveyskeskuspalvelut – peruspalvelujen vahvistaminen, etäpalvelut

Sairaanhoitajan chat-palvelu on laajennettu koko väestölle, mikä mahdollistaa etäpalvelujen tarjoamisen kaikille.

Terveyskeskuspalvelut – peruspalvelujen vahvistaminen, omatiimimalli

Vaasan omatiimimallin arviointia jatketaan, ja valtionavustusta on haettu koko Pohjanmaan hyvinvointialueen kattavan omatiimimallin kehittämiseen. Avustus on myönnetty 31.12.2027 saakka. Tavoitteena on parantaa hoidon jatkuvuutta koko hyvinvointialueella, ensisijaisesti suurpalvelujen käyttäjille suunnattujen omatiimien avulla sekä määrittelemällä tiimin jäsenten roolit selkeästi.

Omatiimeille laaditaan käsikirja.

Ammatinharjoittajamallin pilotointi käynnistetään.

Uppföljning av observationerna i utvärderingsberättelsen 2024

FRAMSKRIDER

- **Barnskydd:** Revisionsnämnden konstaterar att Österbottens välfärdsområde har betydande problem med tillgången till barnskyddstjänster, vilket fortsatt kräver uppmärksamhet och åtgärder.
- **Psykosociala tjänster för barn och unga:** Revisionsnämnden anser det viktigt att Österbottens välfärdsområde skapar tjänster på basnivå för att möta barns mentalvårdsproblem.
- **Psykosociala tjänster för barn och unga, skolor:** Revisionsnämnden anser det viktigt att mentalvårdstjänster kan erbjudas i anslutning till skolorna och rekommenderar att antalet skolor som omfattas av tjänsten kan ökas.

Arviointikertomuksen 2024 havaintojen seuranta

ETENEE

- **Lastensuojelu:** Tarkastuslautakunta toteaa, että Pohjanmaan hyvinvointialueella on lastensuojelun palveluiden saatavuudessa merkittäviä ongelmia, mikä vaatii edelleen huomiota toimenpitein.
- **Lasten ja nuorten psykososiaaliset palvelut:** Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että Pohjanmaan hyvinvointialueelle luodaan perustason palveluja lasten mielenterveysongelmiin vastaamiseksi.
- **Lasten ja nuorten psykososiaaliset palvelut, koulut:** Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että mielenterveyspalveluja on mahdollista tarjota koulujen yhteydessä ja suosittelee, että palvelun piirissä olevien koulujen määrää voidaan lisätä.

Uppföljning av observationerna i utvärderingsberättelsen 2024

- Barnskydd, psykosociala tjänster

SVAR PÅ REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATION/IAKTTAGELSE:

Barnskydd:

Inom barnskyddet har ett aktivt rekryteringsarbete bedrivits och klientantalet per socialarbetare har fördelats jämnare. Under 2026 har alla vakanta socialarbetarbefattningar besatts och målet om 30 klienter per socialarbetare har uppnåtts. Fördelning av klientantalet mellan arbetstagare fortsätter fortvarande. Arbetet med att etablera en egen barnskydds-enhet i Jakobstad har framskridit.

Samarbetet mellan barnskyddet och barn- och ungdomspsykiatri inom den psykosociala servicen har fördjupats. I de gemensamma veckomötena deltar en ledande psykiatriker, vilket har gjort konsultationerna snabbare och smidigare. Utvecklingen går i rätt riktning, och samarbetet har fått mycket beröm.

Psykosociala tjänster för barn och unga:

Inom socialvårdens kundhandledning finns en egen telefonlinje och en tillhörande chatttjänst för barn, unga och familjer. Därtill finns lågröskeltjänsten Be om hjälp (*Begär hjälp*). Marknadsföringen av dessa tjänster kommer att fortsätta aktivt.

Antalet psykiatriska sjukskötare som arbetar i skolorna har inte ökats, men fler skolor omfattas nu av servicen. Detta har varit möjligt eftersom servicebehovet vid de skolor som från början omfattades av servicen nu har kunnat kartläggas. Därmed kan servicen erbjudas till fler skolor än i inledningsskedet.

Arvointikertomuksen 2024 havaintojen seuranta

- Lastensuojelu, psykososiaaliset palvelut

VASTAUS TARKASTUSLAUTAKUNNAN SUOSITUKSEEN/HAVAINTOON:

Lastensuojelu:

Lastensuojelussa on tehty aktiivista rekrytointityötä ja sosiaalityöntekijäkohtaisia asiakasmääriä on jaettu. Vuonna 2026 on saatu rekrytoitua kaikki sosiaalityöntekijän vakanssit täyteen ja saavutettu asiakasmääräksi noin 30 asiakasta /per työntekijä. Asiakasmäärien tasaaminen työntekijöiden kesken jatkuu edelleen. Pietarsaaren oman lastensuojeluyksikön perustamistyötä on edistetty.

Lastensuojelun ja psykososiaalisten palveluiden lasten ja nuorten psykiatrian yhteistyö on tiivistynyt. Viikottaisessa yhteisessä palaverissa on johtava psykiatri mukana ja konsultaatio on nopeampaa ja helpompaa. Suunta on oikea ja yhteistyö on saanut paljon kiitosta.

Lasten ja nuorten psykososiaaliset palvelut:

Sosiaalihuollon asiakasohjauksessa on olemassa lasten, nuorten ja perheiden oma asiakasohjauksen puhelinlinja ja siihen liittyvä chat-palvelu. Lisäksi on käytössä matalan kynnyksen pyydä apua –palvelu. Näiden toimintojen markkinointia jatketaan aktiivisesti.

Kouluissa toimivien psyk.sairaanhoitajien määrää ei ole lisätty, mutta useampi koulu on päässyt palvelun mukaan, kun on selvinnyt alkuvaiheessa mukana olleiden koulujen palveluntarve. Pystymme siis tarjoamaan palvelua useammalle koululle kuin aloitusvaiheessa.

Uppföljning av observationerna i utvärderingsberättelsen 2024

**Österbottens räddningsverk,
brandsynsarbete:** Revisionsnämnden vill lyfta fram det utvecklingsbehov i brandsynsarbetet som identifierats vid Österbottens räddningsverk och hur man svarat på detta genom att satsa på utveckling av personalresurser och verksamhetsprocesser samt genom rekryteringen av två brandsyneförrättare.

**Österbottens räddningsverk,
personalresurser:** Revisionsnämnden betonar att utmaningar kopplade till tillgång och kvarhållande av personal kan påverka kvaliteten på räddningsverkets tjänster och genomförandet av uppgifter, varför man behöver säkerställa att åtgärderna för att trygga tillgång och kvarhållande lyckas. Revisionsnämnden har i utvärderingen 2025 identifierat att en resursutmaning föreligger och det är fortfarande rekommenderat att vidta åtgärder för att hantera resursutmaningarna.

Arviointikertomuksen 2024 havaintojen seuranta

**Pohjanmaan pelastuslaitos,
palotarkastustyö:** Tarkastuslautakunta haluaa nostaa esiin Pohjanmaan pelastuslaitoksella tunnistetun palotarkastustyön kehittämistarpeen ja siihen vastaamisen panostamalla henkilöstöresurssien ja toimintaprosessien kehittämiseen sekä kahden palotarkastajan rekrytointiin.

**Pohjanmaan pelastuslaitos,
henkilöstöresurssit:** Tarkastuslautakunta korostaa, että henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen liittyvät haasteet voivat vaikuttaa pelastuslaitoksen palveluiden laatuun ja tehtävien toteuttamiseen, minkä vuoksi onnistuminen saatavuuden ja pysyvyyden turvaavissa toimenpiteissä on varmistettava. Tarkastuslautakunta on vuoden 2025 arvioinnissa tunnistanut resurssihaasteen olemassaolon ja toimenpiteitä resurssihaasteiden hallitsemiseksi on edelleen suositeltavaa toteuttaa.

Uppföljning av observationerna i utvärderingsberättelsen 2024

- Österbottens räddningsverk

SVAR PÅ REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATION/IAKTTAGELSE:

Utbildning av personalen hålls kontinuerligt. Övervakning och uppföljning av arbetet har gjorts lättare. En kvalitetsbedömning av arbetet gjord 2025. På basis av bedömningens resultat fortsätter utbildningen av personalen.

Räddningsverket har satsat på att skapa en god kultur inom räddningsverket. Bland annat genom utbildning i ledarskap och närchefsutbildningar och genom att göra upp vision och strategi för räddningsverket.

Ett stort behov av tvåspråkig personal och svenskspråkig utbildning finns fortfarande speciellt på befälssidan.

Arviointikertomuksen 2024 havaintojen seuranta

- Pohjanmaan pelastuslaitos

VASTAUS TARKASTUSLAUTAKUNNAN SUOSITUKSEEN/HAVAINTOON:

Henkilöstön koulutusta järjestetään jatkuvasti. Työn valvontaa ja seuranta on helpotettu. Vuonna 2025 on tehty työn laadunarviointi. Henkilöstön koulutusta jatketaan arvioinnin tulosten pohjalta.

Pelastuslaitos on panostanut hyvän työpaikkakulttuurin luomiseen muun muassa johtamiskoulutuksen ja esihenkilökoulutusten avulla sekä laatimalla pelastuslaitoksen vision ja strategian.

Kaksikieliselle henkilöstölle ja ruotsinkieliselle koulutukselle on edelleen suuri tarve etenkin päällystöpuolella.

Uppföljning av observationerna i utvärderingsberättelsen 2024

FORTFARANDE AKTUELLT

- ! **Hälsocentraltjänster – stärkande av basservice, tillgång till vård:**
Revisionsnämnden betonar att Österbottens välfärdsområdes mål enligt servicestrategin är att ordna den första vårdhändelsen inom sju dygn från bedömningen av vårdbehovet, vilket är snabbare än de maximitider som anges i hälso- och sjukvårdslagen. Målet stärker tillgången till vård.

Från början av 2025 ska den första vårdhändelsen inom icke-brådskande sjukvård ordnas inom tre månader. Förändringen gäller inte personer under 23 år (Hälso- och sjukvårdslagen 19.12.2024/848).

Arviointikertomuksen 2024 havaintojen seuranta

EDELLEEN AJANKOHTAINEN

- ! **Terveyskeskuspalvelut – peruspalveluiden vahvistaminen, hoitoon pääsy:** Tarkastuslautakunta korostaa, että Pohjanmaan hyvinvointialueen tavoite on palvelustrategian mukaisesti järjestää ensimmäinen hoitotapahtuma seitsemän vuorokauden aikana hoidon tarpeen arvioinnista, mikä on terveydenhuoltolaissa säädettyjä enimmäisaikoja nopeammin. Tavoite vahvistaa hoidon saatavuutta.

Vuoden 2025 alusta lukien kiireettömän sairaanhoidon ensimmäinen hoitotapahtuma on tullut järjestää kolmen kuukauden kuluessa. Alle 23-vuotiaita muutos ei koske (Terveydenhuoltolaki 19.12.2024/848).

Uppföljning av observationerna i utvärderingsberättelsen 2024 - Hälsocentraltjänster

SVAR PÅ REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATION/IAKTTAGELSE:

I nationell jämförelse är tillgången till icke-brådskande primärvård god. Dock finns områden där läkartillgången varit svagare och man har behövt ordna köavkortande åtgärder.

Färre lediga läkarvakanser i nuläget inom primärvården, vilket borde förbättra tillgången till vård över tid.

Nationella piloten med ökad valfrihet för 65+ har inte haft effekt inom Österbotten.

Arvointikertomuksen 2024 havaintojen seuranta - Terveyskeskuspalvelut

VASTAUS TARKASTUSLAUTAKUNNAN SUOSITUKSEEN/HAVAINTOON:

Kansallisessa vertailussa kiireettömän perusterveydenhuollon saatavuus on hyvä. Kuitenkin joillakin alueilla lääkärien saatavuus on ollut heikompä, minkä vuoksi on jouduttu toteuttamaan jonojen purkutoimenpiteitä.

Perusterveydenhuollossa on tällä hetkellä vähemmän täyttämättömiä lääkäriavakansseja, minkä odotetaan parantavan hoitoon pääsyä ajan myötä.

Kansallinen 65 vuotta täyttäneille suunnattu valinnanvapauspilotti ei ole vaikuttanut Pohjanmaan hyvinvointialueella.

Uppföljning av observationerna i utvärderingsberättelsen 2024

FORTFARANDE AKTUELLT

- ! **Psykosociala tjänster för barn och unga, interna köer:** Revisionsnämnden är orolig över de interna köerna och betonar att barn och unga ska få de tjänster de behöver så tidigt som möjligt.

Arviointikertomuksen 2024 havaintojen seuranta

EDELLEEN AJANKOHTAINEN

- ! **Lasten ja nuorten psykososiaaliset palvelut, sisäiset jonot:** Tarkastuslautakunta on huolissaan sisäisistä jonoista ja painottaa, että lasten ja nuorten tulee saada tarvitsemansa palvelut mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Uppföljning av observationerna i utvärderingsberättelsen 2024

- Psykosociala tjänster

SVAR PÅ REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATION/IAKTTAGELSE:

Intern kö till antingen ergoterapeut eller psykolog.
Det handlar om antingen utredningar eller terapier.

Det finns fortfarande köer, vilket bland annat beror
på terapeut-/psykologresursen. Resursläget har
ändå förbättrats sedan 2024, samtidigt som kön
löper smidigare.

Under den interna väntetiden får klienten och
familjen stödbesök av sjukskötare, och
familjearbetet inleds omedelbart. Det finns inga köer
till dessa tjänster.

Arviointikertomuksen 2024 havaintojen seuranta

- Psykososiaaliset palvelut

VASTAUS TARKASTUSLAUTAKUNNAN SUOSITUKSEEN/HAVAINTOON:

Sisäinen jono on joko toimintaterapeutille tai
psykologille. Kyseessä on joko tutkimus tai terapia.

Jonoja on vielä olemassa ja niihin on vaikuttanut
mm. Terapeutti/psykologi resurssin määrä. Tilanne
on kuitenkin vuodesta –24 parantunut resurssin
näkökulmasta ja jono vetää paremmin.

Sisäisen jonotuksen aikana asiakas ja perhe saa
tukikäyntejä sairaanhoitajalla ja perhetyö alkaa
välittömästi. Näihin palveluihin ei ole jonoja

Utvärderingsberättelse 2025

Arviointikertomus 2025

Genomförandet av strategin

Bedömning av genomförandet av de strategiska målen år 2025:

Mål: En befolkning med det bästa välmåendet och den bästa funktionsförmågan

Målet har inte uppnåtts. Utfallet för de fyra mätare som beskriver måluppfyllelsen har i viss mån legat under mätarnas målvärden. De mätare som anvisats för målet mäter inte direkt de förändringar som åtgärderna åstadkommer.

Enligt revisionsnämndens bedömning bör kopplingen mellan åtgärderna och mätarna förtydligas, till exempel genom att åtgärderna tydligare delas in per mätare.

Strategian toteutuminen

Strategisten tavoitteiden toteutumisen arviointi vuonna 2025:

Tavoite: Suomen hyvinvoivin ja toimintakykyisin väestö

Tavoite ei ole toteutunut. Tavoitteen toteutumista kuvaavien neljän mittarin toteumat ovat jääneet mittarien tavoitearvoista jonkin verran.

Tavoitteella osoitetut mittarit eivät suoraan mittaa toimenpiteiden aikaansaamia muutoksia.

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan toimenpiteiden yhteyttä mittareihin tulee selkeyttää esimerkiksi siten, että toimenpiteet jaoteltaisiin selkeämmin mittareittain.

Genomförandet av strategin

Bedömning av genomförandet av de strategiska målen år 2025:

Mål: Finlands bästa välfärdsanställda

Målet har uppnåtts delvis. Av de fem mätare som beskriver måluppfyllelsen har tre uppnåtts och två uppnåtts delvis.

Enligt revisionsnämndens bedömning bildar målet, mätarna och åtgärderna en logisk helhet på strategisk nivå, om målet uttryckligen är att utveckla personalens kompetens och utnyttja nya innovationer i vårdarbetet.

Bedömningen av åtgärdernas resultat försvagas dock av att kopplingen mellan mätarna och åtgärderna saknas.

Strategian toteutuminen

Strategisten tavoitteiden toteutumisen arviointi vuonna 2025:

Tavoite: Suomen parhaat hyvinvointitekijät

Tavoite on toteutunut osittain. Tavoitteen toteutumista kuvaavien viiden mittarin toteutusta kolme on toteutunut ja kaksi osittain toteutunut.

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan tavoite, mittarit ja toimenpiteet muodostavat loogisen kokonaisuuden strategisella tasolla, jos tavoitteena on nimenomaan henkilökunnan osaamisen kehittäminen ja uusien innovaatioiden hyödyntäminen hoitotyössä.

Toimenpiteiden tuloksellisuuden arviointia heikentää kuitenkin mittareiden ja toimenpiteiden välisen yhteyden puute.

Genomförandet av strategin

Bedömning av genomförandet av de strategiska målen år 2025:

Mål: Resurserna används verkningsfullt

Målet har uppnåtts delvis. Av utfallet för de tre mätare som beskriver måluppfyllelsen har en uppnåtts, en uppnåtts delvis och en inte uppnåtts. Målet är centralt för att upprätthålla och stärka välfärdsområdets ekonomiska hållbarhet.

Enligt revisionsnämndens bedömning hänger målet, mätarna och åtgärderna samman.

Strategian toteutuminen

Strategisten tavoitteiden toteutumisen arviointi vuonna 2025:

Tavoite: Resurssit käytetään vaikuttavasti

Tavoite on toteutunut osittain. Tavoitteen toteutumista kuvaavien kolmen mittarin toteutusta yksi on toteutunut, yksi on osittain toteutunut ja yksi ei ole toteutunut. Tavoite on keskeinen hyvinvointialueen taloudellisen kestävyys ylläpitämiseksi ja vahvistamiseksi.

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan tavoite, mittarit ja toimenpiteet ovat yhteydessä toisiinsa.

Genomförandet av strategin

Bedömning av genomförandet av de strategiska målen år 2025:

Mål: Säkerheten och kvaliteten är av toppklass i Norden

Målet har uppnåtts delvis. Av utfallet för de tio mätare som beskriver måluppfyllelsen har tre uppnåtts, fyra uppnåtts delvis och tre inte uppnåtts. Målet är kopplat till välfärdsområdets lagstadgade ansvar.

Enligt revisionsnämndens bedömning borde det särskilt finnas fler specificerade åtgärder som riktas till dessa lagstadgade mätare.

Strategian toteutuminen

Strategisten tavoitteiden toteutumisen arviointi vuonna 2025:

Tavoite: Turvallisuus ja laatu Pohjoismaiden huippua

Tavoite on toteutunut osittain. Tavoitteen toteutumista kuvaavien 10 mittarin toteutumista kolme on toteutunut, neljä on osittain toteutunut ja kolme ei ole toteutunut. Tavoite on hyvinvointialueen lakisääteiseen vastuuseen kytkeytyvä.

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan erityisesti näihin lakisääteisiin mittareihin kohdistuvia toimenpiteitä tulisi olla enemmän määritettynä.

Genomförandet av strategin

Övriga iakttagelser

Strategins genomförande har inte under räkenskapsperioden behandlats separat i välfärdsområdesstyrelsen eller välfärdsområdesfullmäktige som ett eget ärende.

Kopplingen mellan målens mätare och åtgärder förblir delvis oklar, vilket försvagar bedömningen av strategins resultat och effekter.

- **Revisionsnämnden rekommenderar att välfärdsområdesstyrelsens och välfärdsområdesfullmäktiges årliga arbetsprogram innehåller strategisk uppföljning som ett eget ärende minst kvartalsvis.**
- **Revisionsnämnden anser att det är viktigt att strategins genomförande behandlas med bestämda intervall i välfärdsområdesstyrelsen och välfärdsområdesfullmäktige som en del av strategisk styrning och beslutsfattande, så att korrigerande åtgärder kan vidtas proaktivt under strategiperioden.**

Strategian toteutuminen

Muut havainnot

Strategian toteutumista ei ole käsitelty tilikauden aikana erikseen aluehallituksessa tai -valtuustossa omana asianaan.

Tavoitteiden mittareiden ja toimenpiteiden välinen yhteys jää osin epäselväksi, mikä heikentää strategian tuloksellisuuden ja vaikutusten arviointia.

- **Tarkastuslautakunta suosittelee, että hallituksen ja valtuuston vuosittaiseen työohjelmaan sisältyy strategian seuranta omana asianaan vähintään neljännesvuosittain.**
- **Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että strategian toteutumista käsitellään määräajoin aluehallituksessa ja – valtuustossa osana strategista ohjausta ja päätöksentekoa, jotta korjaavat toimenpiteet voidaan toteuttaa proaktiivisesti strategiakauden aikana.**

Genomförandet av strategin

SVAR PÅ REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATION/IAKTTAGELSE:

I och med den nya strategin för 2026 har man strävat efter att förbättra uppföljningen av målen och indikatorerna i välfärdsområdesstrategin. Varje målhelhet, liksom de åtgärder och indikatorer som hänför sig till respektive helhet, har i strategin fått en egen sida.

Hittills har genomförandet av strategin följts upp kvartalsvis i samband med den ekonomiska uppföljningen. Revisionsnämndens rekommendation om att strategin ska integreras i styrelsens och fullmäktiges arbetsprogram som en egen paragraf understöds och kan framöver omsättas i praktiken, därtill fortsätter uppföljningen som en del av delårsrapporteringen.

Strategian toteutuminen

VASTAUS TARKASTUSLAUTAKUNNAN SUOSITUKSEEN/HAVAINTOON:

Hyvinvointialuestrategian tavoitteiden ja mittaireiden seurattavuutta on yritetty parantaa uuden strategian myötä vuodelle 2026. Jokainen tavoitekokonaisuus ja siihen liittyvät toimenpiteet ja mittarit on jaettu strategiassa omalle sivulle.

Tähän saakka strategian toteutumista on seurattu kvartaaleittain talouden kvartaaliseurannan yhteydessä, mutta tarkastuslautakunnan suositus strategian sisällyttämisestä hallituksen ja valtuuston työohjelmaan omana pykälänä on kannatettava ja tämä voidaan jatkossa toteuttaa, sen lisäksi, että seurantaan jatketaan osana kvartaaliseurantaa.

Utfallet för ekonomin

IAKTTAGELSER:

År 2025 var den första överskottsperioden för Österbottens välfärdsområde och den ekonomiska utvecklingen var som helhet tydligt starkare än året innan. Överskottet, en stärkt inkomstfinansiering samt ett positivt kassaflöde från verksamheten och investeringarna förbättrade finansieringsställningen och likviditeten. Även lånestocken och den relativa skuldsättningen minskade under räkenskapsperioden. Samtidigt har välfärdsområdet fortfarande ett betydande ackumulerat underskott i balansräkningen, som enligt gällande lagstiftning ska täckas senast i samband med bokslutet för 2026. Därtill speglar den låga soliditetsgraden en strukturell ekonomisk sårbarhet.

Budgeten och användningsplanerna baserade sig på omfattande anpassningsåtgärder, men någon regelbunden rapportering till välfärdsområdesstyrelsen eller välfärdsområdesfullmäktige om framstegen i framtids- och anpassningsprogrammets åtgärder identifierades inte under 2025. Det efterlyses tydlighet i de val som gäller ansökan om tilläggstid för att täcka underskottet.

Balanseringen av ekonomin förutsätter lösningar som sträcker sig över flera kommande år och täckningen av underskottet är förenad med identifierade risker för tillgången till tjänster.

Talouden tavoitteiden toteutuminen

HAVAINNOT:

Vuosi 2025 oli Pohjanmaan hyvinvointialueelle ensimmäinen ylijäämäinen tilikausi, ja talouden toteutuminen oli kokonaisuutena selvästi edellisvuotta vahvempi. Ylijäämäinen tulos, vahvistunut tulorahoitus sekä positiivinen toiminnan ja investointien rahavirta paransivat rahoitusasemaa ja maksuvalmiutta. Myös lainakanta ja suhteellinen velkaantuneisuus vähenivät tilikauden aikana. Samanaikaisesti hyvinvointialueella on edelleen merkittävä taseeseen kertynyt alijäämä, joka voimassa olevan lainsäädännön mukaan tulee kattaa viimeistään vuoden 2026 tilinpäätöksen yhteydessä. Lisäksi alhainen omavaraisuusaste heijastaa rakenteellista taloudellista haavoittuvuutta.

Talousarvio ja käyttösuunnitelmat perustuivat mittaviin sopeuttamistoimiin, mutta tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman toimenpiteiden etenemisestä ei tunnistettu säännöllistä raportointia aluehallitukselle tai valtuustolle vuoden 2025 aikana. Alijäämän kattamisen lisääjän hakemiseen liittyviin valintoihin toivotaan selkeyttä.

Talouden tasapainottaminen edellyttää useille tuleville vuosille ulottuvia ratkaisuja, ja alijäämän kattamiseen liittyy tunnistettuja riskejä palvelujen saatavuudelle.

Utfallet för ekonomin

REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATION:

För revisionsnämnden är det viktigt att trots att ekonomin stärkts fortsätter balanseringen av ekonomin planmässigt och långsiktigt.

- Helheten kring täckningen av underskottet inklusive tidtabell för täckning, ansökan om tilläggstid samt effekterna av anpassningsåtgärderna, behandlas systematiskt och regelbundet samt proaktivt som en del av välfärdsområdesstyrelsens och välfärdsområdesfullmäktiges beslutsfattande.
- Revisionsnämnden rekommenderar att kommunikation och rapportering om genomförandet av framtids- och anpassningsprogrammet samt risker och val i anslutning till täckningen av underskottet tydliggörs och tidtabell läggs så att beslutsunderlaget är tillräckligt och förutsägbart även ur serviceproduktionens och personalens perspektiv.
- Revisionsnämnden rekommenderar att den ekonomiska styrningen fäster uppmärksamhet vid hållbarheten i inkomstfinansieringen, stärkandet av balansräkningens struktur samt effekterna av reformen av servicestrukturen, så att välfärdsområdets ekonomi kan byggas på en hållbar grund inför framtiden.

Talouden tavoitteiden toteutuminen

TARKASTUSLAUTAKUNNAN SUOSITUS:

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että talouden vahvistumisesta huolimatta talouden tasapainottamista jatketaan suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti.

- Alijäämän kattamiseen liittyvä kokonaisuus, mukaan lukien kattamisaikataulu, lisääjän hakeminen sekä sopeuttamistoimien vaikutukset tulisi käsitellä systemaattisesti ja säännöllisesti sekä ennakkoivasti osana aluehallituksen ja –valtuuston päätöksentekoa.
- Tarkastuslautakunta suosittelee, että tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman toteutumista sekä alijäämän kattamiseen liittyviä riskejä ja valintoja koskevaa viestintää ja raportointia selkeytetään ja aikataulutetaan siten, että päätöksenteon tietopohja on riittävä ja ennakoitava myös palvelutuotannon ja henkilöstön näkökulmasta.
- Lisäksi talouden ohjauksessa on kiinnitettävä huomiota tulo- ja menojen kestävyyteen, taseen rakenteen vahvistamiseen sekä palvelurakenteen uudistamisen vaikutuksiin, jotta hyvinvointialueen talous voidaan rakentaa tulevaisuudessa kestäväälle pohjalle.

Utfallet för ekonomin

SVAR PÅ REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATION/IAKTTAGELSE: 1/2

Välfärdsområden har den långsiktiga planen för att balansera de två första årens underskott. Underskotten är inga överraskningar utan de har hela tiden ingått i planerna. Pga. de ständiga förändringarna i finansieringen har det varit extremt svårt att kunna göra långsiktig planering samtidigt som man uppfyller kraven på att ge befolkningen den service som krävs.

I och med att det blev möjligt att erhålla om förlängning i balanseringen av underskotten har man anhängit om och erhållit förlängning fram till 2028. Detta innebär nya åtgärdsplaner för att stadigt minska underskotten och därmed stärka det egna kapitalet. Soliditetsgraden stiger till en tillfredsställande nivå när det ackumulerade underskottet har eliminerats. I övrigt är det beroende av hur mycket och hur snabbt lånestocken kan minskas. Detta är direkt kopplat till andelen nya större fastighetsinvesteringar som kräver nya lån. De ersättande investeringarna för apparatur, maskiner och fordon, mindre fastighetsåtgärder samt IT ryms inom den egna finansieringen motsvarande avskrivningarna medan nya större fastighetsinvesteringar kräver ny låneupptagning. Den görs inom ramarna för lånefullmakter som beviljas av finansministeriet. Varje investering utvärderas innan den sätts i planen så att det mest lönsamma sättet för genomförande väljs. Avsikten är inte att öka låneupptagningen mer än amorteringarna efter att de stora projekten med brandstationerna och Roparnäsfastigheterna är slutförda.

Talouden tavoitteiden toteutuminen

VASTAUS TARKASTUSLAUTAKUNNAN SUOSITUKSEEN/HAVAINTOON: 1/2

Hyvinvointialueilla on pitkän aikavälin suunnitelma kahden ensimmäisen vuoden alijäämien kattamiseksi. Alijäämät eivät ole tulleet yllätyksenä, vaan ne ovat sisältyneet suunnitelmiin kaiken aikaa. Rahoituksen jatkuvien muutosten vuoksi pitkäjänteinen suunnittelu on ollut äärimmäisen vaikeaa samalla, kun täytetään velvoitetta tarvittavien palvelujen tarjoamisesta väestölle.

Alijäämien kattamiseksi on ollut mahdollista hakea lisää aikaa, ja sitä on haettu ja saatu vuoteen 2028 saakka. Tämä merkitsee uusia toimenpidesuunnitelmia alijäämien tasaiseksi vähentämiseksi ja siten oman pääoman vahvistamiseksi. Omavaraisuusaste nousee tyydyttävälle tasolle kertyneen alijäämän kattamisen jälkeen. Muilta osin tämä riippuu siitä, kuinka paljon ja kuinka nopeasti lainakantaa saadaan pienennettyä. Tämä on suoraan yhteydessä uusien lainojen vaatien suurten kiinteistöinvestointien määrään. Laitteiden, koneiden ja ajoneuvojen korvausinvestoinnit, pienehköt kiinteistötoimenpiteet ja IT mahtuvat omaan rahoitukseen poistoja vastaavasti, kun taas suuremmat kiinteistöinvestoinnit vaativat uutta lainanottoa. Lainaa otetaan valtiovarainministeriön myöntämien lainanottovaltuuksien puitteissa. Jokainen investointi arvioidaan ennen sen viemistä suunnitelmaan, jotta voidaan valita kannattavin toteutustapa. Tarkoituksena ei ole kasvattaa lainanottoa lyhennyksiä suuremmaksi sen jälkeen, kun paloasemia ja Huutoniemen kiinteistöjä koskevat hankkeet on saatu päätökseen.

Utfallet för ekonomin

SVAR PÅ REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATION/IAKTTAGELSE: 2/2

Samtliga anpassningsåtgärder är inbakade i den normala budgeten för varje år. Därmed följs de upp kontinuerligt. Vissa åtgärder är enkla att konstatera, ss. avslutande av en hel enhet medan de allra flesta åtgärder finns inom den normala verksamheten som förändrade rutiner, minskade volymer, av köptjänster eller material. Här är den normala budgetuppföljningen det som berättar om hur inbesparingen lyckas, även om det ibland kan betyda att en minskning har lyckats medan något annat i stället går över det budgeterade. Ur helhetssynvinkeln kan man då inte konstatera att inbesparingen lyckats medan den på den enskilda enheten ändå lyckats. Uppföljningen av enbart sparåtgärderna har gjorts månatligen men det ger inte helhetsbilden. Rapporteringen har skett regelbundet till styrelsen. För alla åtgärder görs riskanalyser.

Samtliga åtgärder som medtagits i motiveringarna till förlängd tid för balanseringen ingår i budgeten för 2027 och i planen för 2028. Ekonomiplanen för de efterföljande åren beaktar alla dessa förändringar efter som inga åtgärder är av tillfällig natur utan de är permanenta.

Anpassningsåtgärderna som listats i anhängan om förlängd tid för balansering har en noggrann tidtabell, och effekterna kommer fortsättningsvis att uppföljas månatligen, såväl i tabellformat som i verbal form, separat och som en del i helheten.

Talouden tavoitteiden toteutuminen

VASTAUS TARKASTUSLAUTAKUNNAN SUOSITUKSEEN/HAVAINTOON: 2/2

Kaikki sopeutustoimenpiteet on sisällytetty kunkin vuoden normaaliin talousarvioon. Näin ollen niitä seurataan jatkuvasti. Jotkut toimenpiteet ovat helposti todettavissa, kuten kokonaisen yksikön lakkauttaminen, mutta useimmat toimenpiteet sisältyvät normaaliin toimintaan menettelytapojen muutoksina sekä ostopalvelujen tai materiaalien volyymien pienenemisenä. Niiden osalta normaali talousarvioseuranta kertoo, miten säästö on onnistunut, vaikka toisinaan supistus saattaa olla onnistunut, mutta talousarvio ylittyy jossakin muualla. Kokonaisuuden näkökulmasta ei voida silloin todeta, että säästö on onnistunut, vaikka yksittäisessä yksikössä se on kuitenkin onnistunut. Pelkkien säästötoimien seurantaa on tehty kuukausittain, mutta se ei anna kokonaiskuvaa. Hallitukselle on raportoitu säännöllisesti. Kaikista toimenpiteistä tehdään riskianalyysit.

Kaikki alijäämien kattamisen lisääjän perusteluissa mainitut toimenpiteet sisältyvät vuoden 2027 talousarvioon ja vuoden 2028 suunnitelmaan. Seuraavien vuosien taloussuunnitelmassa huomioidaan kaikki nämä muutokset, koska mitkään toimenpiteet eivät ole luonteeltaan tilapäisiä, vaan ne ovat pysyviä.

Alijäämien kattamisen lisäämisen koskevassa hakemuksessa luetelluilla sopeutustoimilla on tarkka aikataulu, ja vaikutuksia seurataan edelleenkin kuukausittain, sekä taulukkomuodossa että sanallisesti, erikseen ja osana kokonaisuutta.

Hem- och boendeservice

Utfall av de ekonomiska målen

Verksamhetsbidraget för hem- och boendeservice var -177,6 miljoner euro, vilket motsvarade 99,0 % av verksamhetsbidraget i den ändrade budgeten. Det bindande ekonomiska målet i förhållande till fullmäktige uppnåddes.

- **Som helhet var prestationerna väl i linje med budgetutfallet och stödde en kostnadseffektiv verksamhet inom verksamhetsområdet.**

Koti- ja asumispalvelut

Talouden tavoitteiden toteutuminen

Toimialan koti- ja asumispalvelut toimintakatteen toteuma -177,6 milj. euroa oli 99,0 % muutetun talousarvion toimintakatteesta. Koti- ja asumispalvelujen valtuustoon nähden sitova talouden tavoite toteutui.

- **Kokonaisuutena suoritteet olivat hyvin linjassa talousarvion toteuman kanssa ja tukivat toimialan kustannustehokasta toimintaa.**

Hem- och boendeservice

Utfall av de verksamhetsmässiga målen

Mål 1. Tillgången till vård och tjänster motsvarar de nationella tidsfristerna

Enligt revisionsnämndens bedömning låg tyngdpunkten i åtgärderna tydligt på att göra servicekedjorna smidigare och att rikta kapaciteten till lättare och mer flexibla serviceformer.

- **Som helhet har åtgärderna varit ändamålsenliga och tillräckliga i förhållande till målet, eftersom de riktats direkt till strukturella och funktionella faktorer som påverkar väntetiderna och har stött uppnåendet av målet. Utifrån revisionsnämndens bedömning har målet uppnåtts.**

Koti- ja asumispalvelut

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Tavoite 1. Hoidon ja palvelujen saatavuus kansallisten määräaikojen mukainen

Tarkastuslautakunnan arvion perusteella toimenpiteiden painopiste oli selkeästi palveluketjujen sujuvoittamisessa ja kapasiteetin kohdentamisessa kevyempiin ja joustavampiin palvelumuotoihin.

- **Kokonaisuutena toimenpiteet ovat olleet tarkoituksenmukaisia ja riittäviä suhteessa tavoitteeseen, sillä ne ovat kohdistuneet suoraan odotusaikoihin vaikuttaviin rakenteellisiin ja toiminnallisiin tekijöihin ja tukeneet tavoitteen saavuttamista. Tavoite on tarkastuslautakunnan arvion perusteella toteutunut.**

Hem- och boendeservice

Utfall av de verksamhetsmässiga målen

Mål 2. Tillräckligt med kompetent och välmående personal

Enligt revisionsnämndens bedömning riktar sig åtgärderna direkt till centrala faktorer för personaldimensionering, kompetens och ork, särskilt till att tydliggöra arbetsfördelningen och stärka kompetensen.

- **Som helhet kan åtgärderna anses vara väl riktade och tillräckliga i förhållande till målet, eftersom de stöder både uppfyllandet av den lagstadgade dimensioneringen och personalens välbefinnande. Utifrån revisionsnämndens bedömning har målet uppnåtts.**

Koti- ja asumispalvelut

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Tavoite 2. Riittävästi osaavaa ja hyvinvoivaa henkilöstöä

Tarkastuslautakunnan arvion perusteella toimenpiteet kohdistuvat suoraan henkilöstömitoituksen, osaamisen ja jaksamisen kannalta keskeisiin tekijöihin, erityisesti työnjaon selkeyttämiseen ja osaamisen vahvistamiseen.

- **Kokonaisuutena toimenpiteitä voidaan pitää hyvin kohdennettuina ja riittävinä suhteessa tavoitteeseen, sillä ne tukevat sekä lakisääteisen mitoituksen täyttymistä että henkilöstön hyvinvointia. Tavoite on tarkastuslautakunnan arvion perusteella toteutunut.**

Hem- och boendeservice

Utfall av de verksamhetsmässiga målen

Mål 3. Verkningsfull, kostnadseffektiv och kvalitativ vård och service

Enligt revisionsnämndens bedömning riktar sig åtgärderna huvudsakligen till strukturella och funktionella faktorer med koppling till kostnadseffektivitet och tjänsternas genomslag. De färdiga åtgärderna stöder effektivitetsförbättring, men de pågående breda åtgärderna är delvis allmänt hållna och deras genomslag beror fortsättningsvis på konkret verkställighet och mätbara resultat.

- **Som helhet är åtgärderna ändamålsenliga i förhållande till målet, men för att säkerställa genomslag och kostnadseffektivitet krävs särskilt att de pågående åtgärderna slutförs och följs upp systematiskt. Utifrån revisionsnämndens bedömning behöver de åtgärder som anvisats för att uppnå målet preciseras.**

Koti- ja asumispalvelut

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Tavoite 3. Vaikuttava, kustannustehokas ja laadukas hoito ja palvelu

Tarkastuslautakunnan arvion perusteella toimenpiteet kohdistuvat pääosin rakenteellisiin ja toiminnallisiin tekijöihin, joilla on yhteys kustannustehokkuuteen ja palvelujen vaikuttavuuteen. Valmiit toimenpiteet tukevat tehokkuuden parantamista, mutta käynnissä olevat laaja-alaiset toimenpiteet ovat vielä osin yleisluonteisia ja niiden vaikuttavuus riippuu jatkossa konkreettisesta toimeenpanosta ja mitattavista tuloksista.

- **Kokonaisuutena toimenpiteet ovat tarkoituksenmukaisia suhteessa tavoitteeseen, mutta vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden varmistaminen edellyttää erityisesti käynnissä olevien toimenpiteiden systemaattista loppuunsaattamista ja seuranta. Tarkastuslautakunnan arvion perusteella tavoitteen toteutumiseksi tulee tarkentaa siihen osoitettuja toimenpiteitä.**

Hem- och boendeservice

SVAR PÅ REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATION/IAKTTAGELSE:

- De flesta åtgärder inom målet *Effektfull, kostnadseffektiv och högkvalitativ vård och service* har genomförts eller är i slutfasen. Uppföljning av åtgärderna har skett och sker kontinuerligt
- Flera åtgärder är kontinuerliga utvecklingsprocesser som kan förbättras snarare än tidsbegränsade åtgärder, exempelvis optimering och effektivisering av hemvården, utveckling av aktiverande arbetssätt, familjevård och välfärdsteknologi
- Planeringen för utökning av gemenskapsboende har framskridit enligt plan och är till största delen genomförd
- Reduceringen av serviceboende med heldygnsomsorg uppgick till cirka 90 % vid utgången av 2025 och har per juni 2026 genomförts fullt ut. Genomförandet är beroende av naturliga förändringar. Lokalt ökade köerna tillfälligt varför förändringen tillfälligt pausades

Koti- ja asumispalvelut

VASTAUS TARKASTUSLAUTAKUNNAN SUOSITUKSEEN/HAVAINTOON:

- Vaikuttavan, kustannustehokkaan ja laadukkaan hoidon ja palvelun tavoitteeseen liittyvät toimenpiteet on pääosin toteutettu tai ne ovat loppuvaiheessa. Toimenpiteiden toteutumista on seurattu ja seurataan jatkuvasti.
- Useat toimenpiteet ovat jatkuvaa kehittämistyötä eivätkä kertaluonteisia toimenpiteitä. Tämä koskee esimerkiksi kotihoidon optimointia ja tehostamista, kuntouttavan työotteen kehittämistä, perhehoidon vahvistamista sekä hyvinvointiteknologian hyödyntämistä.
- Yhteisöllisen asumisen laajentamisen suunnittelu on edennyt suunnitellusti ja on pääosin toteutettu.
- Ympäri vuorokautisen palveluasumisen paikkojen vähentäminen oli vuoden 2025 lopussa toteutunut noin 90-prosenttisesti, ja kesäkuuhun 2026 mennessä tavoite on saavutettu kokonaisuudessaan. Toteutuminen on ollut riippuvaista asiakasrakenteesta tapahtuvista luonnollisista muutoksista. Joillakin alueilla jonot kasvoivat tilapäisesti, minkä vuoksi muutoksen toteuttamista jouduttiin väliaikaisesti hidastamaan tai keskeyttämään.

Rehabiliterings- och psykosocial service

Utfall av de ekonomiska målen

Verksamhetsbidraget för rehabiliterings- och psykosocial service var -161,7 miljoner euro, vilket motsvarade 99,3 % av verksamhetsbidraget i den ändrade budgeten. Det bindande ekonomiska målet i förhållande till fullmäktige uppnåddes.

- **Som helhet var de genomförda prestationerna hanterade i förhållande till budgeten och stödde att kostnadsutvecklingen hölls inom de planerade ramarna, även om variation inom tjänsterna som produceras förekom.**

Kuntoutus- ja psykososiaaliset palvelut

Talouden tavoitteiden toteuma

Kuntoutus- ja psykososiaaliset palvelut toimialan toimintakatteen toteuma -161,7 milj. euroa oli 99,3 % muutetun talousarvion toimintakatteesta. Kuntoutus -ja psykososiaalisten palveluiden valtuustoon nähden sitova talouden tavoite toteutui.

- **Kokonaisuutena toteutuneet suoritteet olivat talousarvioon nähden hallittuja ja tukivat kustannuskehityksen pysymistä suunnitelluissa raameissa, vaikka palvelukohtaista vaihtelua esiintyikin.**

Rehabiliterings- och psykosocial service

Utfall av de verksamhetsmässiga målen

Mål 1. Styrning och ändamålsenlig användning av köpta tjänster

Enligt revisionsnämndens bedömning riktar sig åtgärderna till väsentliga faktorer som styr hanteringen av köpta tjänster, såsom att förbättra utnyttjandegraden för egen produktion och stärka den strukturella styrningen. Den pågående åtgärden räcker dock inte ensam för att säkerställa en långsiktig kostnadskontroll av köpta tjänster.

- **Som helhet är åtgärderna i rätt riktning. Revisionsnämnden bedömer att målet har uppnåtts delvis och rekommenderar att effekten av den andra åtgärden (förstärka ett sömlöst samarbete mellan den som beviljar och den som ordnar tjänsten med hjälp av en processbeskrivning) bedöms i förhållande till målet och att åtgärden vid behov preciseras.**

Kuntoutus- ja psykososiaaliset palvelut

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Tavoite 1. Ostopalveluiden hallinta ja tarkoituksenmukainen käyttö

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan toimenpiteet kohdistuvat olennaisesti ostopalvelujen hallintaa ohjaaviin tekijöihin, kuten oman tuotannon käyttöasteen parantamiseen ja rakenteellisen ohjauksen vahvistamiseen. Käynnissä oleva toimenpide ei kuitenkaan vielä yksinään riitä varmistamaan ostopalvelukustannusten pitkäjänteistä hallintaa.

- **Kokonaisuutena toimenpiteet ovat oikeansuuntaisia. Tarkastuslautakunta arvioi tavoitteen olevan toteutunut osittain ja suosittelee, että toisen toimenpiteen (saumattoman yhteistyön vahvistaminen palvelun myöntäjän ja järjestäjän välillä prosessikuvauksen avulla) vaikutusta tavoitteen toteuttamiseksi arvioidaan ja tarvittaessa toimenpidettä tarkennetaan.**

Rehabiliterings- och psykosocial service

Utfall av de verksamhetsmässiga målen

Mål 2. Stegvis vård- och servicekedja (nivåindelning)

Enligt revisionsnämndens bedömning är åtgärdernas effekt i förhållande till de uppställda mätarna inte tillräcklig.

- **Som helhet har åtgärderna varit delvis otillräckliga och utifrån dem kan det ännu inte verifieras att nivåindelningen av vård och service fungerar och kan följas upp mätbart.**
- **Utifrån revisionsnämndens bedömning har målet inte uppnåtts. Revisionsnämnden rekommenderar att åtgärderna preciseras så att de bättre motsvarar de uppställda mätarna.**

Kuntoutus- ja psykososiaaliset palvelut

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Tavoite 2. Hoidon- ja palvelun porrastus

Tarkastuslautakunnan arvion perusteella toimenpiteiden vaikutus suhteessa asetettuihin mittareihin ei ole riittävä.

- **Kokonaisuutena toimenpiteet ovat olleet osin riittämättöminä, eikä niiden perusteella voida vielä todentaa hoidon ja palvelun porrastuksen toimivaa ja mitattavaa toteutumista.**
- **Tarkastuslautakunnan arvion perusteella tavoite ei ole toteutunut. Tarkastuslautakunta suosittelee, että toimenpiteitä tarkennetaan siltä osin, että paremmin vastaavat asetettuihin mittareihin.**

Rehabiliterings- och psykosocial service

Utfall av de verksamhetsmässiga målen

Mål 3. Personalens välbefinnande

Enligt revisionsnämndens bedömning riktar sig åtgärderna till viktiga stödstrukturer för personalens välbefinnande, såsom kompetensutveckling och professionellt stöd, men de är delvis allmänt hållna. Särskilt den pågående ledarskapsåtgärden är bred. Dessutom försvagar avsaknaden av utfallsuppgifter för mätarna bedömningen av åtgärdernas tillräcklighet i förhållande till målet.

- **Som helhet är åtgärderna i rätt riktning, men att visa deras genomslag skulle kräva mer exakt uppföljning och en mer konkret koppling till de uppställda mätarna.**
- **Revisionsnämnden bedömer att målet har uppnåtts delvis och rekommenderar att åtgärderna preciseras samt att man säkerställer att mätarnas utfall följs upp och antecknas i bokslutet.**

Kuntoutus- ja psykososiaaliset palvelut

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Tavoite 3. Henkilöstön hyvinvointi

Tarkastuslautakunnan arvion perusteella toimenpiteet kohdistuvat henkilöstön hyvinvoinnin kannalta olennaisiin tukirakenteisiin, kuten osaamisen kehittämiseen ja ammatilliseen tukeen, mutta ne jäävät osin yleisluonteisiksi. Erityisesti käynnissä oleva johtamiseen liittyvä toimenpide on laaja-alainen. Lisäksi mittareiden toteumatietojen puuttuminen heikentää arviota toimenpiteiden riittävydestä suhteessa tavoitteeseen.

- **Kokonaisuutena toimenpiteet ovat oikeansuuntaisia, mutta niiden vaikuttavuuden osoittaminen edellyttäisi täsmällisempää seuranta ja konkreettisempaa kytkeä asetettuihin mittareihin.**
- **Tarkastuslautakunta arvioi tavoitteen olevan osittain toteutunut ja suosittelee, että toimenpiteitä tarkennetaan ja huolehditaan siitä, että mittareiden toteumia seurataan ja kirjataan tilinpäätökseen.**

Rehabiliterings- och psykosocial service

SVAR PÅ REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATION/ IAKTTAGELSE:

Hantering och ändamålsenlig användning av köpta tjänster

Samarbetet med det organiserande sociala arbetet har fördjupats, och klientens servicebehov bedöms gemensamt. Exempelvis utreds möjligheten huruvida klienten kan bo i ett stödboende i stället för i en enhet med heldygnsomsorg. Verksamhetsområdets boendeenheter har varit nästan fullbelagda hela tiden. De tjänster som ges hem i egen regi har stärkts.

Nivåstrukturerings av vård och service

Ibruktagandet av LifeCare har ställt till utmaningar för användningen av mätarna. För närvarande måste uppgifterna i regel sammanställas manuellt, men detta kommer att förändras när de rätta koderna kan tas i bruk. Servicen kan tillhandahållas snabbt, och bedömningen av vårdbehovet kan genomföras raskt.

Personalens välbefinnande:

Verksamhetsområdets rekommendationsmätare (NPS) har hållits på en god nivå. Dessutom var resultaten i den nationella arbetshälsoenkäten positiva både på verksamhetsområdesnivå och enhetsnivå när det gäller arbetshälsan. Mätarna bör dock preciseras och följas upp mer aktivt inom verksamhetsområdet.

Kuntoutus- ja psykososiaaliset palvelut

VASTAUS TARKASTUSLAUTAKUNNAN SUOSITUKSEEN/HAVAINTOON:

Ostopalveluiden hallinta ja tarkoituksenmukainen käyttö

Yhteistyö järjestävän sosiaalityön kanssa on syventynyt ja yhdessä arvioidaan asiakkaan palveluntarvetta esim. Pärjäkö asiakas ympärivuorokautisen asumisen sijaan tuetussa asumisessa. Toimialan asumisyksiköt ovat käyttöasteeltaan olleet täynnä lähes koko ajan. Kotiinvietyjä palveluja omana toimintana vahvistettu.

Hoidon ja palvelun porrastus

Mittareiden haasteena on ollut LifeCaren käyttöönotto. Lähtökohtaisesti tietoja joudutaan keräämään manuaalisesti, mutta tähän on tulossa muutos, kun saadaan oikeat koodit käyttöön. Palveluihin päästään nopeasti ja hoidontarpeenarvio pystytään toteuttamaan nopeasti.

Henkilöstön hyvinvointi

Toimialan henkilöstön suosittelemittari NPS on pysynyt hyvällä tasolla. Lisäksi valtakunnallinen työhyvointikysely antoi positiivisia tuloksia sekä toimiala että yksikötasolla työhyvoinnin suhteen. Mittareita tulee tarkentaa ja seurata aktiivisemmin toimialalla.

Social- och hälsocentral

Utfall av de ekonomiska målen

Verksamhetsbidraget för Social- och hälsocentralen uppgick till -208,2 miljoner euro, vilket motsvarade 97,5 % av verksamhetsbidraget i den ändrade budgeten. Det bindande ekonomiska målet i förhållande till fullmäktige uppnåddes.

- **Som helhet var prestationerna i linje med budgetutfallet och bidrog till kostnadskontroll utan någon betydande försämring av serviceproduktionen.**

Sosiaali- ja terveyskeskus

Talouden tavoitteiden toteuma

Sosiaali- ja terveyskeskus toimialan toimintakatteen toteuma -208,2 milj. euroa oli 97,5 % muutetun talousarvion toimintakatteesta. Sosiaali- ja terveyskeskuksen toimialan valtuustoon nähden sitova talouden tavoite toteutui.

- **Kokonaisuutena toteutuneet suoritteet olivat talousarvion toteuman kanssa linjassa ja tukivat kustannusten hallintaa ilman merkittävää palvelutuotannon heikkenemistä.**

Social- och hälsocentral

Utfall av de verksamhetsmässiga målen

Mål 1. Genomslagskraft och kvalitet

Enligt revisionsnämndens bedömning riktas åtgärderna mot centrala strukturella faktorer med avseende på verksamhetsområdets effektivitet och kvalitet, såsom förnyelse av servicemodeller och utnyttjande av digitala lösningar, vilket också stöder ett fullständigt uppfyllande av indikatorerna. De genomförda åtgärderna ligger väl i linje med målet, men den pågående åtgärden är till sin natur ganska allmänt hållen och dess effekt kan ännu inte bedömas med hjälp av indikatorerna.

- **Sammantaget kan åtgärderna anses vara tillräckliga och rätt inriktade, men en långsiktig säkerställning av kvalitet och effektivitet förutsätter en mer konkret precisering och uppföljning av den pågående åtgärden som syftar till att förbättra tillgången till den specialiserade sjukvården. Revisionsnämnden bedömer att målet har uppnåtts delvis.**

Sosiaali- ja terveyskeskus

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Tavoite 1. Vaikuttavuus ja laatu

Tarkastuslautakunnan arvion perusteella toimenpiteet kohdistuvat toimialan vaikuttavuuden ja laadun kannalta keskeisiin rakenteellisiin tekijöihin, kuten palvelumallien uudistamiseen ja digitaalisten ratkaisujen hyödyntämiseen, mikä tukee myös mittareiden täysimääräistä toteutumista. Valmiit toimenpiteet ovat hyvin linjassa tavoitteen kanssa, mutta käynnissä oleva toimenpide jää luonteeltaan melko yleiseksi, eikä sen vaikuttavuutta ole vielä mahdollista arvioida mittareiden avulla.

- **Kokonaisuutena toimenpiteitä voidaan pitää riittävinä ja oikeansuuntaisesti kohdistettuina, mutta laadun ja vaikuttavuuden pitkäjänteinen varmistaminen edellyttää käynnissä olevan erikoissairaanhoidon saatavuutta parantavan toimenpiteen konkreettisempaa täsmentämistä ja seurantaa. Tarkastuslautakunta arvioi tavoitteen olevan toteutunut osittain.**

Social- och hälsocentral

Utfall av de verksamhetsmässiga målen

Mål 2. Ekonomin i balans

Enligt revisionsnämndens bedömning riktar sig åtgärderna direkt till ekonomisk uppföljning och reaktionsförmåga, och de stödjer målet om ekonomisk balans genom att säkerställa en aktuell lägesbild och möjlighet till snabba korrigerande åtgärder. Åtgärderna är dock i första hand av uppföljande och kontrollerande karaktär och innehåller inte i sig strukturella eller verk-samhetsmässiga metoder som varaktigt minskar kostnaderna.

- **Sammanfattningsvis är åtgärderna tillräckliga för att nå målet på kort sikt, men en långsiktig trygghet av ekonomisk balans skulle dessutom kräva mer verkningsfulla åtgärder som riktar sig mot verksamhetens strukturer.**
- **Revisionsnämnden bedömer att målet har uppnåtts delvis och rekommenderar att det fastställs åtgärder som även har långsiktig effekt för att ekonomin ska kunna hållas i balans.**

Sosiaali- ja terveystakeskus

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Tavoite 2. Talous tasapainossa

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan toimenpiteet kohdistuvat suoraan talouden seurantaan ja reagointikykyyn, ja ne tukevat tavoitteena olevaa talouden tasapainoa varmistamalla ajantasaisen tilannekuvan ja mahdollisuuden nopeisiin korjaaviin toimiin. Toimenpiteet ovat kuitenkin luonteeltaan ensisijaisesti seuranta- ja kontrollia vahvistavia, eivätkä ne itsessään sisällä rakenteellisia tai toiminnallisia kustannuksia pysyvästi hillitseviä keinoja.

- **Kokonaisuutena toimenpiteet ovat riittäviä tavoitteen saavuttamiseksi lyhyellä aikavälillä, mutta talouden tasapainon pitkäjänteinen turvaaminen edellyttäisi lisäksi vaikuttavampia, toiminnan rakenteisiin kohdistuvia toimenpiteitä.**
- **Tarkastuslautakunta arvioi tavoitteen olevan toteutunut osittain ja suosittelee, että talouden tasapainossa pysymiseksi määritetään toimenpiteitä, joilla on myös pidemmän aikavälin vaikutusta.**

Social- och hälsocentral

Utfall av de verksamhetsmässiga målen

Mål 3. Stärkande av basservice och harmonisering av serviceutbudet

Enligt revisionsnämndens bedömning är målet brett och den valda indikatorn motiverad. Frågan är dock om enbart införandet av förstärkta basservicetjänster inom socialvården är tillräckligt för att stärka basservicen och harmonisera serviceutbudet.

- **Sammanfattningsvis kan åtgärder inte anses vara tillräckliga i förhållande till målet, och för att nå målet skulle det krävas klart fler åtgärder som är konkret definierade och riktade till olika serviceområden.**
- **Revisionsnämnden bedömer att målet har uppnåtts delvis och rekommenderar att åtgärdernas tillräcklighet och verkningsfullhet bedöms i förhållande till målet och dess indikator.**

Sosiaali- ja terveyskeskus

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Tavoite 3. Peruspalvelujen vahvistaminen ja palvelutarjonnan harmonisointi

Tarkastuslautakunnan arvion perusteella tavoite on laaja ja sitä kuvaava mittari on perusteltu. Mutta onko yksin sosiaalihuollon vahvistettujen peruspalveluiden käyttöönotto riittävä peruspalveluiden vahvistamisessa ja palvelutarjonnan harmonisoinnissa.

- **Kokonaisuutena toimenpiteitä ei voida pitää riittävinä suhteessa tavoitteeseen, ja tavoitteen saavuttaminen edellyttäisi selvästi useampia, konkreettisesti määriteltyjä ja eri palvelualueisiin kohdistuvia toimenpiteitä.**
- **Tarkastuslautakunta arvioi tavoitteen olevan toteutunut osittain ja suosittelee, että arvioidaan toimenpiteiden riittävyttä vaikuttavuutta suhteessa tavoitteeseen ja sen mittariin.**

Social- och hälsocentral

SVAR PÅ REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATION/IAKTTAGELSE:

Effektivitet och kvalitet

Tillgången till den specialiserade sjukvården är utmanande särskilt inom de specialiteter där läkarresurserna är begränsade. Ortopedi har tagits under särskild granskning för att säkerställa en förbättrad tillgång till tjänsterna.

Ekonomi i balans

Konsultationerna mellan primärvården och den specialiserade sjukvården effektiviseras och de digitala vårdstigarna utvidgas för att minska behovet av specialiserad sjukvård. Arbetet med att minska användningen av köpta läkartjänster fortsätter.

Stärkande av basservicen och harmonisering av tjänsteutbudet

Den egna verksamheten kommer att ökas framför köpta tjänster, bland annat inom barnskyddet. Gemensamma vård- och serviceprocesser utvecklas vidare. Utvecklingen av verksamhetsenheter som omfattar hela Österbotten eller ett större område än en enskild verksamhetspunkt fortsätter bland annat genom utveckling av chefsarbetet.

Sosiaali- ja terveyskeskus

VASTAUS TARKASTUSLAUTAKUNNAN SUOSITUKSEEN/HAVAINTOON:

Vaikuttavuus ja laatu

Erikoissairaanhoidon saatavuudessa on haasteita erityisesti niillä erikoisaloilla, joilla lääkäriresurssit ovat niukat. Ortopedia on otettu erityistarkasteluun palvelujen saatavuuden parantamisen varmistamiseksi.

Talous tasapainossa

Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välisiä konsultaatioita sujuvoitetaan sekä digitaalisia hoitopolkuja laajennetaan, jotta erikoissairaanhoidon tarve vähenisi. Lääkärien ostopalvelujen vähentämistä jatketaan edelleen.

Peruspalvelujen vahvistaminen ja palvelutarjonnan harmonisointi

Omaa toimintaa tullaan lisäämään ostopalvelujen sijaan mm. lastensuojelussa. Yhtenäisiä hoito- ja palveluprosesseja kehitetään. Koko Pohjanmaan kattavien/yksittäistä toimipistettä laajempien toimintayksiköiden kehittäminen jatkuu mm. esihenkilötyön kautta.

Sjukhuservice

Utfall av de ekonomiska målen

Verksamhetsbidraget för sjukhusservicens verksamhetsområde var -240,1 mn euro, vilket motsvarade 101,6 % av verksamhetsbidraget i den ändrade budgeten. Det bindande målet gentemot fullmäktige, dvs. verksamhetsbidraget, överskreds med 3,8 mn euro jämfört med budgetändringarna.

Varken verk-samhetsintäkterna eller verksamhetskostnaderna höll sig inom målet enligt den ändrade budgeten.

- **Sammanfattningsvis upprätthöll de genomförda prestationerna verksamhetens produktivitet, men förändrade samtidigt sjukhusservicens kostnadsstruktur i fråga om köpta tjänster och resursanvändning.**

Sairaalapalvelut

Talouden tavoitteiden toteuma

Sairaalapalveluiden toimialan toimintakatteen toteuma -240,1 milj. euroa oli 101,6 % muutetun talousarvion toimintakatteesta. Sairaalapalveluiden valtuustoon nähden sitova tavoite eli toimintakate ylittyi 3,8 miljoonalla eurolla verrattuna talousarviomuutoksiin. Sekä toimintatuotot että toimintakulut eivät pysyneet muutetun talousarvion mukaisessa tavoitteessa.

- **Kokonaisuutena toteutuneet suoritteet ylläpitivät toiminnan tuottavuutta, mutta myös muuttivat sairaalapalveluiden kustannusrakennetta ostopalveluiden ja resurssien käytön osalta.**

Sjukhuservice

Utfall av de verksamhetsmässiga målen

Mål 1. Nöjda kunder/patienter

Enligt revisionsnämndens bedömning riktar sig åtgärderna till centrala faktorer som påverkar kund- och patientnöjdhet, men statusen "skapad" visar att åtgärderna inte i praktiken har förverkligats.

- **Sammanfattningsvis är åtgärderna väl riktade mot målet och indikatorernas utfall ligger på målnivå eller delvis på den. Målet är dock mycket brett, varför revisionsnämnden bedömer att målet har uppnåtts delvis.**

Sairaalapalvelut

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Tavoite 1. Tyytyväiset asiakkaat/potilaat

Tarkastuslautakunnan arvion perusteella toimenpiteet kohdistuvat oikeisiin asiakas- ja potilastyytyväisyyteen vaikuttaviin ydintekijöihin, mutta luotu -tila osoittaa, että toimenpiteitä ei ole johdettu käytäntöön.

- **Kokonaisuutena toimenpiteet kohdistuvat hyvin tavoitteeseen ja mittarien toteumat ovat tavoitteessa tai osittain siinä. Tavoite on kuitenkin hyvin laaja, joten tarkastuslautakunta arvioi tavoitteen toteutuneen osittain.**

Sjukhuservice

Utfall av de verksamhetsmässiga målen

Mål 2. Rätt patient, på rätt plats, i rätt tid

Enligt revisionsnämndens bedömning riktar sig åtgärderna väl mot målet, men indikatorernas utfall visar att åtgärderna inte har varit tillräckligt effektiva för att målet ska uppnås.

- **Sammanfattningsvis är målet komplext och brett, och utifrån de åtgärder som redovisats i bokslutet kan det ännu inte konstateras att patienter vårdas i rätt tid och på rätt plats. Revisionsnämnden bedömer att målet inte har uppnåtts.**

Sairaalapalvelut

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Tavoite 2. Oikea potilas, oikeassa paikassa, oikeaan aikaan

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan toimenpiteet kohdistuvat hyvin tavoitteeseen, mutta mittarien toteumat osoittavat, etteivät toimenpiteet ole olleet riittävän tuloksellisia tavoitteen saavuttamiseksi.

- **Kokonaisuutena tavoite on kompleksinen ja laaja, ja tilinpäätökseen osoitettujen toimenpiteiden perusteella ei voida vielä todeta, että potilaita hoidetaan oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Tarkastuslautakunta arvioi tavoitteen ei toteutuneeksi.**

Sjukhuservice

Utfall av de verksamhetsmässiga målen

Mål 3. Resultatrik framgång

Enligt revisionsnämndens bedömning riktar sig åtgärden till uppföljning av ekonomisk resultatrikhet, men inte till strukturella eller verksamhetsmässiga förändringar som faktiskt förbättrar resultatet.

- **Sammanfattningsvis skulle uppnåendet av målet kräva flera åtgärder som är konkret definierade och riktade till kostnadsstrukturer, verksamhetens effektivitet och genomslagskraft.**
- **Revisionsnämnden bedömer att målet inte har uppnåtts och rekommenderar att åtgärderna preciseras så att de bättre motsvarar målet.**

Sairaalapalvelut

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Tavoite 3. Tuloksellinen onnistuminen

Tarkastuslautakunnan arvion perusteella toimenpide kohdistuu taloudellisen tuloksellisuuden seurantaan, mutta ei varsinaisesti tuloksellisuutta parantaviin rakenteellisiin tai toiminnallisiin muutoksiin.

- **Kokonaisuutena tavoitteen saavuttaminen edellyttäisi useampia, konkreettisesti kustannusrakenteisiin, toiminnan tehokkuuteen ja vaikuttavuuteen kohdistuvia toimenpiteitä.**
- **Tarkastuslautakunta arvioi tavoitteen ei toteutuneeksi ja suosittelee, että tarkennetaan toimenpiteitä paremmin vastaamaan tavoitetta.**

Sjukhuservice

SVAR PÅ REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATION/IAKTTAGELSE:

Med tanke på ekonomin steg de interna kostnaderna (vikariebehovet) relativt sett mest p.g.a nästan permanent överbelastningsituation såväl inom spec.sjukv som på ALL avdelningarna. Även kostnader för kundtjänster fortsatte att öka.

Verksamhetsmässigt gjordes inga större förändringar, endast enstaka finjusteringar gällande antalet vårdplatser. På ALL avdelningar är belastningen numera nära 100% utan undantag.

Rätt patient på rätt plats söker tyvärr fortsättningsvis sin form. Till viss grad beror detta på faktorer utanför sjukhuservice, fortsatta vårdplatser är ofta en utmaning.

De största inbesparingarna fås genom att stänga enheter eller avsluta verksamheter. I dagens läge finns det inget utrymme för sådana åtgärder, men genom att finjustera 24/7 platser kan vi nå ekonomisk nytta samt sträva efter att patienten får vård på rätt nivå. Köptjänster kan påverkas med fördröjning genom att aktivt informera befolkningen och kunderna.

Sairaalapalvelut

VASTAUS TARKASTUSLAUTAKUNNAN SUOSITUKSEEN/HAVAINTOON:

Talouden osalta sisäiset kustannukset (sijaisten tarve) nousivat suhteellisesti eniten johtuen kroonisesta ylipaikkatilanteista niin ESH kuin YLE osastoilla. Myös asiakaspalveluissa kustannusten noususuhdanne jatkui.

Toiminnallisesti ei suurempia muutoksia tehty v 2025, ainoastaan pieniä hoitopaikkojen määrän muutoksia. YLE osastoilla ei juurikaan vapaita paikkoja enää (jo pitempään) ole ollut vaan paikat ovat melkein poikkeuksetta 100% käytössä.

Oikea potilas oikeassa paikassa ei valitettavasti ole vieläkaan uusi normaali, paljolti tähän vaikuttaa jatkohoitomahdollisuuksien toteutuminen

Suurimmat säästöt saadaan yksikköjä sulkemalla tai toimintoja lopettamalla. Tällaisiin lisätoimiin ei tässä tilanteessa ole mahdollisuuksia lähteä, mutta 24/7 paikkoja sopeuttamalla voidaan tavoitella taloudellisuutta ja sitä, että potilasta hoidetaan oikealla tasolla. Ostopalveluihin saadaan vaikutus viiveellä jatkuvalla asiakas- ja asukas- informoinnilla.

Områdesförvaltning

Utfall av de ekonomiska målen

Verksamhetsbidraget för områdesförvaltningens verksamhetsområde var -2,7 mn euro, vilket motsvarade 80,4 % av verksamhetsbidraget i den ändrade budgeten.

- **Det ekonomiska mål som är bindande i förhållande till fullmäktige uppnåddes (verksamhetsbidraget).**

Hallinto

Talouden tavoitteiden toteuma

Hallinnon toimialan toimintakatteen toteuma -2,7 milj. euroa oli 80,4 % muutetun talousarvion toimintakatteesta.

- **Hallinnon toimialan talouden valtuustoon nähden sitova tavoite toteutui (toimintakate).**

Områdesförvaltning

Utfall av de verksamhetsmässiga målen

Mål 1. Finlands bästa välfärdsarbetsgivare

Enligt revisionsnämndens bedömning är åtgärderna utvecklingsåtgärder som är riktade mot målet.

- **Bedömningen av måluppfyllelsen begränsas av att indikatoruppgifterna delvis är bristfälliga. Revisionsnämnden bedömer att målet inte har uppnåtts.**

Hallinto

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Tavoite 1. Suomen paras hyvinvointityönantaja

Tarkastuslautakunnan arvion perusteella toimenpiteet ovat kehittämistoimia, jotka ovat kohdistuvat tavoitteeseen.

- **Tavoitteen saavuttamisen arviointia rajoittaa mittaritiedon osittainen puutteellisuus. Tarkastuslautakunta arvio tavoitteen ei toteutuneeksi.**

Områdesförvaltning

Utfall av de verksamhetsmässiga målen

Mål 2. Områdesförvaltningen stöder hela välfärdsområdets verksamhet effektivt och flexibelt

Enligt revisionsnämndens bedömning riktar sig åtgärderna mot strukturella faktorer som definierar förvaltningens funktionsförmåga, såsom enhetlighet i processerna, smidighet i beslutsfattandet och tydlighet i verksamhetsmodellerna.

- **Sammanfattningsvis är de pågående åtgärderna omfattande och deras genomslagskraft för att stödja hela välfärdsområdets verksamhet är i fortsättningen beroende av ett konkret genomförande. Revisionsnämnden bedömer att målet har uppnåtts delvis.**

Hallinto

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Tavoite 2. Hallinto tukee koko hyvinvointialueen toimintaa tehokkaasti ja joustavasti

Tarkastuslautakunnan arvion perusteella toimenpiteet kohdistuvat hallinnon toimivuutta määrittäviin rakenteellisiin tekijöihin, kuten prosessien yhtenäisyyteen, päätöksenteon sujuvuuteen ja toimintamallien selkeyteen.

- **Kokonaisuutena käynnissä olevat toimenpiteet ovat laaja-alaisia ja niiden vaikuttavuus koko hyvinvointialueen toiminnan tukemiseen riippuu jatkossa konkreettisesta toimeenpanosta. Tarkastuslautakunta arvioi tavoitteen toteutuneen osittain.**

Områdesförvaltning

Utfall av de verksamhetsmässiga målen

Mål 3. Effektivare lokalutnyttjande

Enligt revisionsnämndens bedömning riktar sig åtgärderna direkt till strukturellt centrala faktorer för ett effektivare lokalutnyttjande och kommer, om de genomförs, att påverka måluppfyllelsen.

- **Revisionsnämnden bedömer att målet har uppnåtts delvis.**

Hallinto

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Tavoite 3. Tilankäytön tehostaminen

Tarkastuslautakunnan arvion perusteella toimenpiteet kohdistuvat suoraan tilankäytön tehostamisen kannalta keskeisiin rakenteellisiin tekijöihin ja toteutuessaan vaikuttavat tavoitteen saavuttamiseen.

- **Tarkastuslautakunta arvioi tavoitteen toteutuneen osittain.**

Områdesförvaltning

SVAR PÅ REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATION/IAKTTAGELSE:

De övergripande personalmässiga målsättningarna har varit svåra att följa upp och utvärdera som en del av förvaltningens verksamhetsområde. Fullmäktige godkände ett nytt personalprogram våren 2026, programmet innehåller 14 egna åtgärder samt mätare som används för uppföljningen av måluppfyllelsen av de fyra huvudmålen. Uppföljningen av de personalstrategiska målen kommer i fortsättningen att följas upp separat, inte som en del av förvaltningens målsättningar i budget och verksamhetsplan.

Områdesförvaltningen målsättningar kommer framöver att fokusera mer på verksamhetsområdets egna utvecklingsbehov och mål, medan de övergripande strategiernas och programmens målförverkliganden följs upp enligt egna processer.

Hallinto

VASTAUS TARKASTUSLAUTAKUNNAN SUOSITUKSEEN/HAVAINTOON:

Yleisiä henkilöstötavoitteita on ollut vaikea seurata arvioida osana hallinnon toimialaa. Valtuusto hyväksyi keväällä 2026 uuden henkilöstöohjelman, joka sisältää 14 omaa toimenpidettä sekä mittareita, joita käytetään neljän päätavoitteen toteutumisen seurantaan. Henkilöstöstrategian tavoitteita seurataan jatkossa erikseen, ei osana hallinnon tavoitteita talousarviossa ja toimintasuunnitelmassa.

Hyvinvointialuehallinnon tavoitteet keskittyvät tulevaisuudessa enemmän toimialan omiin kehittämistarpeisiin ja tavoitteisiin, kun taas yleisten strategioiden ja ohjelmien tavoitteiden toteutumista seurataan omien prosessiensa kautta.

Klient- och patientsäkerhetscenter

Utfall av de ekonomiska målen

Verksamheten ordnas huvudsakligen med statligt stöd, vars andel av verksamhetsintäkterna var 1,0 mn euro. Valförbundsregionens andel av verksamhetens kostnader var 0,5 mn euro.

- **Det ekonomiska mål som är bindande i förhållande till fullmäktige uppnåddes för klient- och patientsäkerhetscentret.**

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

Talouden tavoitteiden toteuma

Toiminta järjestetään pääasiassa valtiontuella, jonka osuus toiminnan tuotoista oli 1 milj. euroa. Hyvinvointialueen osuus toiminnan kuluista oli 0,5 milj. euroa.

- **Potilas- ja turvallisuuskeskuksen talouden valtuustoon nähden sitova tavoite toteutui.**

Klient- och patientsäkerhetscenter

Utfall av de verksamhetsmässiga målen

Mål 1. Klient- och patientsäkerhetsstrategin är genomförd senast 2026 i enlighet med åtgärdsprogrammets mål

Målet har enligt bokslutet bedömts vara pågående. Som åtgärd för målet har en självvärdering av kund- och patientsäkerhet fastställts och markerats som genomförd. För målet har fyra indikatorer satts upp, varav en inte ligger på målnivå.

- **Revisionsnämnden bedömer att målet har uppnåtts delvis.**

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Tavoite 1. Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia on toimeenpantu 2026 mennessä toimenpideohjelman tavoitteiden mukaisesti

Tavoite on tilinpäätöksen mukaan käynnissä. Tavoitteeseen määritettynä toimenpiteenä on asiakas- ja potilasturvallisuuden itsearviointi, joka on luotu. Mittareita tavoitteelle on asetettu neljä, joista yhden toteuma ei ole tavoitteen tasolla.

- **Tarkastuslautakunta arvioi tavoitteen toteutuneen osittain.**

Klient- och patientsäkerhetscenter

Utfall av de verksamhetsmässiga målen

Mål 2. Indikatorsystem för klient- och patientsäkerhet färdigställs för välfärdsområdenas användning som stöd för informationsbaserad ledning

Målet har enligt bokslutet bedömts vara pågående. Som åtgärd för målet har indikator- och måttsystem för klient- och patientsäkerhet fastställts. För målet har tre indikatorer satts upp, varav två inte ligger på målnivå.

- **Revisionsnämnden bedömer att målet har uppnåtts delvis.**

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Tavoite 2. Asiakas- ja potilasturvallisuuden mittaristot valmistuvat hyvinvointialueiden käyttöön tiedolla johtamisen tueksi

Tavoite on tilinpäätöksen mukaan käynnissä. Tavoitteeseen määritettynä toimenpiteenä on asiakas- ja potilasturvallisuuden mittaristot. Mittareita tavoitteelle on asetettu kolme, joista kahden toteuma ei ole tavoitteen tasolla.

- **Tarkastuslautakunta arvioi tavoitteen osittain toteutuneeksi.**

Klient- och patientsäkerhetscenter

Utfall av de verksamhetsmässiga målen

Mål 3. Klient- och patientsäkerhet bygger på forskningsbaserad kunskap, yrkesutövarnas kompetens och bästa praxis

Enligt revisionsnämndens bedömning är antalet deltagare i utbildningar och nätverksevenemang, publicering av forskningsresultat och -rapporter i facktidskrifter samt antalet följare för kommunikationsprodukter indikatorer som visar output, men de säger ännu inte tillräckligt om genomslagskraften.

- **Sammanfattningsvis skulle ett uppnående av målet förutsätta identifierbar information om förbättringar i den praktiska verksamheten, ökad kompetens, minskning av risker och skadliga händelser eller fel, eller att bästa praxis för-ankras. Revisionsnämnden bedömer att målet har uppnåtts delvis och rekommenderar att indikatorerna preciseras så att de i högre grad beskriver även genomslagskraft.**

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Tavoite 3. Asiakas- ja potilasturvallisuus perustuu tutkittuun tietoon, ammattihenkilöiden osaamiseen ja parhaisiin käytäntöihin.

Tarkastuslautakunnan arvion perusteella koulutuksiin ja verkostotapahtumiin osallistuneiden määrä, tutkimustulosten ja -raporttien julkaisut ammattilehdissä ja viestintätuotteiden seuraajamäärät ovat kaikki mittareita, jotka osoittavat tuotoksia, mutteivat kerro vielä riittävästi vaikuttavuudesta.

- **Kokonaisuutena tavoitteen toteutuminen edellyttäisi tunnistettavaa tietoa käytännön toiminnan parantumisesta, osaamisen kasvusta, riskien ja haattatapahtumien tai virheiden vähenemisestä tai parhaiden käytäntöjen juurtumisesta. Tarkastuslautakunta arvioi tavoitteen toteutuneen osittain ja suosittelee, että mittareita tarkennetaan enemmän kuvaamaan myös vaikuttavuutta.**

Klient- och patientsäkerhetscenter

SVAR PÅ REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATION/IAKTTAGELSE: 1/2

Mål 1. Verkställigheten av strategin avslutas först 2026. Mätaren följer upp genomförandet i välfärdsområdena, och målnivån är att 80 procent av målen i strategin ska uppnås. Utfallet kan bedömas slutgiltigt först 2026.

Mål 2. Utvecklingen och implementeringen av mätarna pågår fortfarande. Hotline-indikatorerna används i samtliga välfärdsområden. Kvantitativa mätare används av 78 procent av välfärdsområdena, antingen helt eller delvis.

Mål 3. Klient- och patientsäkerheten baserar sig på evidensbaserad information, yrkesutbildade personers kompetens och bästa praxis.

Det är utmanande att använda genomslagskraft som mått på centrets verksamhet, det vill säga att utvärdera förbättringar i den praktiska verksamheten, ökad kompetens, minskade risker och negativa händelser eller fel samt införandet av bästa praxis. Centrets uppgift är att samordna utvecklingen och planeringen av klient- och patientsäkerheten samt att sköta de uppgifter som social- och hälsovårdsministeriet har anvisat centret.

Centret har ingen styrande roll gentemot välfärdsområdena. Det är alltså välfärdsområdena som ansvarar för att den information, de mätare och de verktyg som centret tillhandahåller tas i bruk. Av den anledningen kan centrets prestationer främst användas som mått på hur framgångsrik dess verksamhet är. Den faktiska genomslagskraften uppstår först i serviceproducenternas verksamhet. Även om riskerna och de negativa händelserna minskar är det svårt att med säkerhet påvisa ett direkt samband med det stöd som centret ger.

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

VASTAUS TARKASTUSLAUTAKUNNAN SUOSITUKSEEN/HAVAINTOON: 1/2

Tavoite 1. strategian toimeenpano päättyy vasta 2026. Mittari mittaa hyvinvointialueiden toimeenpanoa: tavoitetasona on 80% strategian tavoitteista. Toteutumaa voi lopullisesti arvioida vasta 2026.

Tavoite 2. mittariston kehittäminen ja implementaatio on edelleen käynnissä. Hotline-indikaattorit ovat käytössä kaikilla HVA:illa. Määrälliset mittarit ovat käytössä 78% HVA:ista joko kokonaan tai osittain.

Tavoite 3. Asiakas- ja potilasturvallisuus perustuu tutkittuun tietoon, ammattihenkilöiden osaamiseen ja parhaisiin käytäntöihin

Vaikuttavuuden mittaaminen (käytännön toiminnan parantuminen, osaamisen kasvu, riskien ja haittatapahtumien tai virheiden väheneminen tai parhaiden käytäntöjen juurtuminen) keskuksen toiminnan vaikuttavuuden mittarina on haasteellista. Keskuksen tehtävä on yhteensovittaa asiakas- ja potilasturvallisuuden kehittämistä ja suunnittelua ja hoitaa STM:n keskukselle osoittamia tehtäviä.

Keskuksella ei ole määräysvaltaa HVA:ille, joten keskuksen jakaman tiedon, mittareiden ja työkalujen soveltaminen jää HVA:iden vastuulle. Keskuksen toiminnan tuloksellisuuden mittarina voi siten käyttää lähinnä keskuksen tehtäviä. Vasta palveluntuottajien toiminta johtaa vaikuttavuuteen. Vaikka riskit ja haittatapahtumat saataisiin vähenemään, varmaa yhteyttä keskuksen antamaan tukeen on vaikea osoittaa.

Klient- och patientsäkerhetscenter

SVAR PÅ REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATION/IAKTTAGELSE: 2/2

Klient- och patientsäkerheten påverkas av ett flertal faktorer. Det är inte metodologiskt hållbart att försöka påvisa genomslagskraft utan någon form av jämförelse, och det är inte heller möjligt att veta hur välfärdsområdenas verksamhet skulle ha utvecklats utan centrets insatser.

Klient- och patientsäkerheten påverkas dessutom av flera faktorer som ligger utanför centrets befogenheter, till exempel resurstilldelningen till social- och hälsovården, tillgången till kompetent personal, förändringar i servicenätet och jourarrangemangen.

Centret följer upp användningen av de verktyg som det publicerar samt den respons som ges på utbildningar och evenemang. Välfärdsområdena följer i sin tur upp utvecklingen genom självutvärderingar med hjälp av process- och strukturindikatorer som används av över 90 procent av välfärdsområdena. Inte heller detta mäter direkt centrets genomslagskraft, även om en del av utvecklingen i välfärdsområdena kan härledas till centrets verksamhet.

Den föreslagna ändringen av tillsynslagen skulle från och med 2027 innebära att centret får ställning som sakkunnigorganisation, vilket skulle stärka dess roll. Det torde också bidra till att förtydliga mätningen av genomslagskraften och effektiviteten.

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

VASTAUS TARKASTUSLAUTAKUNNAN SUOSITUKSEEN/HAVAINTOON: 2/2

Asiakas- ja potilasturvallisuuteen vaikuttaa useita tekijöitä. Vaikuttavuuden osoittaminen ilman vertailuasetelmaa ei ole validia, emmekä tiedä, miten HVA:iden menettelyt kehittyisivät ilman keskuksen toimintaa.

Asiakas- ja potilasturvallisuuteen vaikuttaa useita tekijöitä, jotka ovat keskuksen toimivallan ulkopuolella, esim. sote-palvelujen resursointi, osaavan henkilöstön saaminen, palveluverkon karsiminen, päivystysjärjestelyt.

Keskus seuraa julkaisemiensa työkalujen käyttöönottoa ja koulutusten ja tilaisuuksien asiakaspalautetta. HVA:t seuraavat kehittymistä prosessi- ja rakenneindikaattoreiden itsearviointina, jotka ovat käytössä yli 90% HVA:ista. Tämäkään ei suoraan mittaa keskuksen vaikuttavuutta, vaikka osa HVA:iden kehittämisestä voi juontua keskuksen toiminnasta.

Valvontalain ehdotettu muutos muuttaisi 2027 alkaen keskuksen asemaa asiantuntijaorganisaatioksi, mikä vahvistaa keskuksen roolia. Se selkeyttänee myös tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden mittaamista.

Kund- och resurscenter

År 2025 lyckades kund- och resurscentret i huvudsak genomföra bedömningar av servicebehov och vårdbehov inom lagstadgade tidsfrister och utvecklade processerna för kundhandledning, men inom service handledningen för äldre blev resultaten lägre än målen.

Åtgärder som främjar kostnadskontroll har genomförts för att balansera ekonomin. Antalet prestationer har dock blivit lägre än budgetmålet, vilket har försvagat produktiviteten. Inom digitaliseringen genomfördes betydande åtgärder, men användningsgraden för digitala ärendekanaler blev fortfarande lägre än målet.

När det gäller genomförandet av vårdgarantin inom munhälsövården fanns det fortsatt betydande utmaningar som man försöker åtgärda bland annat genom externa tjänsteköp och rekryteringar.

- **Revisionsnämnden rekommenderar tydligare åtgärdsplaner och bättre uppföljning samt riktade åtgärder för äldreomsorg och munhälsövård.**
- **Dessutom rekommenderas en starkare betoning på produktivitet och digitalisering.**

Asiakas- ja resurssikeskus

Vuonna 2025 asiakas- ja resurssikeskus onnistui pääosin palvelutarpeen ja hoidon tarpeen arviointien lakisääteisissä määräaajoissa ja kehitti asiakasohjauksen prosesseja, mutta ikääntyneiden palveluohjauksessa tulokset jäivät tavoitteista.

Kustannusten hillintää edistäviä toimenpiteitä on tehty, jotta taloutta on saatu tasapainotettua. Suoritemäärät ovat kuitenkin jääneet alle talousarvion tavoitteen, mikä on heikentänyt tuottavuutta. Digitalisaation edistämisessä tehtiin merkittäviä toimia, mutta digitaalisten asiointikanavien käyttöaste on vielä jäänyt tavoitteesta.

Suun terveydenhuollon hoitotakuun toteutumisessa oli edelleen merkittäviä haasteita, joita pyritään korjaamaan muun muassa ulkoisilla palveluostoilla ja rekrytoinneilla.

- **Tarkastuslautakunta suosittelee selkeämpiä toimenpidesuunnitelmia ja parempaa seurantaa, kohdennettuja toimia ikääntyneiden palveluihin ja suun terveydenhuoltoon.**
- **Lisäksi suositellaan vahvempaa painotusta tuottavuuteen ja digitalisaatioon.**

Kund- och resurscenter

SVAR PÅ REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATION/IAKTTAGELSE:

Tjänster för äldre

Inom tjänsterna för äldre är tillgången till fortsatt vård en utmaning. Begränsade resurser inom hemvården och ett otillräckligt antal boendeplatser leder till att äldre personer får vänta på att få tillgång till vård eller service. När det gäller servicehandledning och bedömning av servicebehov pågår fortfarande arbetet med att harmonisera verksamhetssätten inom området. Den socialhandledning som verkar inom hälso- och sjukvården har genomgått stora förändringar och håller först nu på att hitta sin nya roll. Målet inom social- och hälsovårdstjänsterna för äldre är att satsa på tidigt ingripande. Rekryteringsutmaningar har påverkat prestationsvolymerna. Uppföljningen av prestationsvolymerna på medarbetarnivå stärks. Antalet äldre personer med demenssjukdom som uppvisar aggressivt beteende ökar.

Munhälsovård

Köerna inom mun- och tandvården har avvecklats samtidigt som den enhetsspecifika styrningen av servicebehov och kapacitet har stärkts för att undvika att nya köer uppstår i framtiden. I hela Österbottens välfärdsområde uppfyller väntetiderna till mun- och tandvården de lagstadgade tidsfristerna sedan sommaren 2026.

Digitalisering

Digitaliseringen utvecklas vidare och för närvarande pågår pilotering av verktygen Tandem Health och Visus. Helppari (digitala vårdstigar) utvidgas till nya specialiteter. Antalet självinspektionsautomater utökas kontinuerligt. Användningsgraden av Omaolo har varit relativt låg i förhållande till kostnaderna och tjänsten kommer att avvecklas. Valfärdsområdet har lämnat ett utlåtande angående de lagändringar som gäller digitalisering av bedömningen av vårdbehovet. Marknadsföringen av de digitala servicekanalerna fortsätter.

Asiakas- ja resurssikeskus

VASTAUS TARKASTUSLAUTAKUNNAN SUOSITUKSEEN/HAVAINTOON:

Ikääntyneiden palvelut

Ikääntyneiden palveluissa haasteena on jatkohoidon saatavuus. Rajalliset kotihoidon resurssit ja asumispaikkamäärät johtavat siihen, että ikäihmisiä odottaa hoitoon/palveluun pääsyä. Palveluohjauksen ja palvelutarpeen arviointien osalta toimintatapojen alueellinen yhtenäistäminen on edelleen työn alla. Terveystieteiden toimiva sosiaaliohjaus on ollut suuressa muutoksessa ja alkaa vasta nyt löytämään uuden roolinsa. Tavoitteena ikäihmisten sosiaali- ja terveystieteiden palveluissa on panostaa varhaiseen puuttumiseen. Rekrytointihaasteet ovat näkyneet suoritelmässä. Työntekijätasosta suoritelmien seuranta vahvistetaan. Yhä enemmän on aggressiivisesti käyttäytyviä muistisairaita ikäihmisiä.

Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuollon jonot on saatu purettua samalla, kun yksikkökohtaista palvelutarpeen ja kapasiteetin hallintaa on vahvistettu, jotta uusien jonojen syntyminen voidaan jatkossa välttää. Koko Pohjanmaan hyvinvointialueella suun terveydenhuollon odotusajat ovat kesästä 2026 lähtien lakisääteisten määräaikojen mukaiset.

Digitalisaatio

Digitalisaatiota kehitetään edelleen ja parhaillaan pilotoidaan Tandem Health ja Visus työkaluja. Helpparia (digitaalisia hoitopolkuja) laajennetaan uusille erikoisaloille. Itseilmoittautumisautomaatteja lisätään koko ajan. Omaolon käyttöaste on jäänyt varsin matalaksi sen kustannuksiin nähden ja siitä ollaan luopumassa. Hyvinvointialueelta on vastattu lausuntopyyntöön liittyen lakimuutoksien hoidon tarpeen arvioinnin digitalisaatiosta. Digitaalisten asiointikanavien markkinointia jatketaan.

Österbottens räddningsverk

I räddningsverkets verksamhet har ingen tydlig och identifierbar utveckling skett jämfört med iakttagelserna i utvärderingen 2024. Insatstiderna har hållits på samma nivå jämfört med föregående år.

I uppföljningen av verksamhetsmålen är samma utmaningar fortfarande identifierbara som i iakttagelserna i utvärderingen 2024.

Revisionsnämnden rekommenderade redan 2024 att räddningsverket utarbetar en indikatoruppsättning för att följa upp och bedöma hur målen uppnås. Nämnden rekommenderade att man vid valet av indikatorer också beaktar indikatorer som mäter produktivitet, kvalitet och genomslag. I utvärderingen 2025 gjorde revisionsnämnden en motsvarande iakttagelse, och föregående års rekommendation om att fastställa indikatorer som motsvarar målen gäller fortfarande.

Pohjanmaan pelastuslaitos

Pelastuslaitoksen toiminnassa ei ole tapahtunut selkeää ja tunnistettavaa kehittymistä edellisen vuoden 2024 arviointihavaintoihin verrattuna. Toimintavalmiusajat ovat pysyneet samalla tasolla edellisen vuoteen verrattuna.

Toiminnan tavoitteiden seurannassa on edelleen samat haasteet tunnistettavissa mitä vuonna 2024 arvioinnin havainnoissa oli esitetty. Tarkastuslautakunta on edellisenä vuonna 2024 suositellut, että pelastuslaitoksessa mittaristo laaditaan tavoitteiden toteutumisen seuraamiseksi ja arvioimiseksi. Tarkastuslautakunta suositteli huomioimaan mittareiden valinnassa myös tuottavuutta, laatua ja vaikuttavuutta mittaavia mittareita. Vuoden 2025 arvioinnissa, tarkastuslautakunta on tehnyt vastaavanlaisen havainnon ja edellisen vuoden suositus tavoitteita vastaavien mittareiden määrittämisestä on edelleen voimassa.

Österbottens räddningsverk

Räddningsverket har genomfört utvecklingsåtgärder som motsvarar och stöder genomförandet av verksamhetsmålen, och i den operativa verksamheten följer man indikatorer som kunde kopplas tydligare även till uppföljningen av de verksamhetsmål som är bindande gentemot fullmäktige. Sådana indikatorer är insatstider och genomförandet av brandsyner, vilka visar på verksamhetens tillförlitlighet.

Den mest centrala utmaningen som räddningsverket själv har identifierat gäller tillgången på kvalificerad arbetskraft och arbetskraftens kvarhållande. Detta lyftes fram redan i föregående års (2024) utvärderingsberättelse. Revisionsnämndens iakttagelser i 2024 års berättelse som gäller tillgången på arbetskraft är fortfarande aktuella även i utvärderingen 2025.

Pohjanmaan pelastuslaitos

Pelastuslaitoksella on tehty kehittämistoimia, jotka vastaavat ja tukevat toiminnan tavoitteiden toteutumista ja operatiivisessa toiminnassa seurataan mittareita, jotka voisi vahvemmin kytkeä myös valtuustoon nähden sitovien toiminnan tavoitteiden seuraamiseen. Tällaisia mittareita ovat toimintavalmiusajat ja palotarkastusten toteutuminen, jotka osoittavat toiminnan luotettavuudesta.

Pelastuslaitoksen itse tunnistama keskeisin haaste liittyy asiantuntevan työvoiman saatavuuteen ja työvoiman pysyvyyteen. Keskeisin haaste asiantuntevan työvoiman saatavuudesta on ollut esillä myös edellisen vuoden (2024) arviointikertomuksessa. Työvoiman saatavuuteen liittyvät tarkastuslautakunnan huomiot vuoden 2024 kertomuksessa ovat edelleen ajankohtaisia myös vuoden 2025 arvioinnissa.

Österbottens räddningsverk

- Revisionsnämnden rekommenderar att Österbottens räddningsverk mer exakt fastställer indikatorer som motsvarar målen. Indikatorerna ska stå i tillräcklig proportion till målens omfattning. Vid fastställandet av indikatorer är det rekommenderat att utnyttja indikatorer som redan i allmänhet följs upp i verksamheten (insatstider, genomförandet av brandsyner).
- Revisionsnämnden rekommenderar att de resursunderskott som identifierats i samband med organisationsreformen analyseras och att man i första hand svarar på dem med strukturella åtgärder, såsom omfördelning av arbete, ansvar och en omorganisering av organisationsstrukturen.

Pohjanmaan pelastuslaitos

- Tarkastuslautakunta suosittelee, että Pohjanmaan pelastuslaitos määrittää tarkemmin tavoitteita vastaavat mittarit. Mittareiden tulee olla riittävässä suhteessa tavoitteiden laajuuteen nähden. Mittareiden määrittämisessä on suositeltavaa hyödyntää jo toiminnassa yleisestikin seurattavia mittareita (toimintavalmiusajat, palotarkastusten toteutuminen).
- Tarkastuslautakunta suosittelee, että organisaatiouudistuksen yhteydessä tunnistetut resurssivajeet analysoidaan ja niihin vastataan ensisijaisesti rakenteellisilla toimenpiteillä, kuten työnjaon, vastuiden ja organisaatorakenteen uudelleenjärjestelyllä.

Österbottens räddningsverk

SVAR PÅ REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATION/IAKTTAGELSE:

Österbottens räddningsverk använder målinriktade nyckeltal. På nationell nivå har man under de senaste åren tydligt gått i riktning mot produktivitet, kvalitet och genomslag. Lagstiftningen kräver att dessa aspekter beaktas. Dessutom har det effektivitetsprojekt som Räddningsinstitutet och Inrikesministeriet genomförde 2025 resulterat i en plan för systematisk utvärdering av räddningstjänstens effektivitet. Dessa nationella utvecklingsåtgärder kommer att utnyttjas vid utvecklingen av Österbottens räddningsverks indikatorer bl.a. i samband med följande Servicenivåbeslut.

Arbetsuppgifter har omfördelats och organisationsstrukturen har uppdaterats under åren 2024-2025. Arbetet fortskrider.

Pohjanmaan pelastuslaitos

VASTAUS TARKASTUSLAUTAKUNNAN SUOSITUKSEEN/HAVAINTOON:

Pohjanmaan pelastuslaitos käyttää tavoitteellisia tunnuslukuja. Kansallisella tasolla on siirrytty viime vuosina selkeästi painottamaan tuottavuutta, laatua ja vaikuttavuutta. Lainsäädäntö vaatii näiden seikkojen huomioimista. Lisäksi Pelastusopiston ja sisäministeriön vuonna 2025 toteuttama vaikuttavuushanke on tuottanut suunnitelman pelastustoimen vaikuttavuuden järjestelmällisestä arvioinnista. Näitä kansallisia kehittämistoimenpiteitä hyödynnetään Pohjanmaan pelastuslaitoksen indikaattorien kehittämisessä mm. seuraavan palvelutasopäätöksen yhteydessä.

Työtehtäviä on jaettu uudelleen ja organisaatorakennetta on päivitetty vuosina 2024-2025. Työ jatkuu edelleen.

LifeCare klient- och patientdatasystem

Bytet till LifeCare har varit en omfattande verksamhetsmässig och teknisk förändring i hela organisationen i Österbottens välfärdsområde.

Förändringen har med goda skäl också betraktats som en verksamhetsförändring, vilket har främjat genomförandet av reformen och hjälpt till att förstå reformens omfattning. Positivt har också varit att centrala lärdomar från det stora projektet har dokumenterats, så att de nu kan utnyttjas i det fortsatta utvecklingsarbetet.

De tre mål som ställdes upp för projektet kan identifieras som uppfyllda respektive delvis uppfyllda. Det centrala är att välfärdsområdet nu använder ett enhetligt system som i sig ger skalfördelar för verksamhet och utveckling – alla använder samma system, kostnaderna uppstår av användningen av ett enda system och utvecklingsarbetet möjliggörs på basis av ett system.

Projektets ekonomiska effekter har inte modellerats, så att man i efterhand skulle kunna beräkna till exempel investeringens återbetalningstid.

LifeCare asiakas- ja potilastietojärjestelmä

LifeCare uudistus on ollut iso toiminnallinen sekä tekninen muutos koko Pohjanmaan hyvinvointialueen organisaatiossa.

Muutokseen on suhtauduttu perustellusti myös toiminnallisena muutoksena, joka on edistänyt uudistuksen läpivientä ja ymmärtämään uudistuksen laajuutta. Positiivista on myös ollut se, että ison hankkeen keskeisiä oppeja on kirjattu ylös, jotta niitä voidaan nyt jatkokehityksessä hyödyntää.

Hankkeelle asetetut kolme tavoitetta voidaan tunnistaa toteutuneeksi sekä osittain toteutuneeksi. Keskeistä on, että hyvinvointialueella on nyt käytössä yksi yhtenäinen järjestelmä, joka jo itsessään tuo skaalaetuja toiminnalle ja kehittämiselle - kaikki käyttävät samaa järjestelmää, kustannukset kertyvät yhden järjestelmän käytämisestä ja kehitystyö mahdollistuu yhden järjestelmän pohjalta.

Hankkeen taloudellisia vaikutuksia ei ole mallinnettu, jotta voitaisiin jälkikäteen laskea esimerkiksi investoinnin takaisinmaksuaikaa.

LifeCare klient- och patientdatasystem

I utvärderingen har revisionsnämnden lyft fram några perspektiv som stöder bedömningen av projektets ekonomiska effekter: tydliga kostnadsbesparingar, ökad produktivitet, tilläggsnyttor och minskade risker.

Kostnadsbesparingar konkretiseras och produktiviteten ökar när man får information direkt ur systemet för att främja och övervaka processer/verksamhetsrutiner. Ju snabbare manuella arbetsmoment kan tas bort, t.ex. vid sammanställning av rapporter, desto snabbare börjar kostnadsnyttor realiseras.

Produktiviteten ökar när systemet är smidigt i sina funktioner och arbetstiden kan riktas till kundarbete, analys av information och utvecklingsarbete. Produktivitetsutvecklingen påverkas också av att tilläggsnyttor realiseras, såsom en bättre kundupplevelse och utökning av digitala tjänster i kundservicen.

Kostnadsnyttor uppstår också genom att man säkerställer att vårdtiderna genomförs i enlighet med lagstiftningen.

LifeCare asiakas- ja potilastietojärjestelmä

Tarkastuslautakunta on arvioinnissa tuonut esiin muutamia hankkeen taloudellisen vaikutuksen arviointia tukevia näkökulmia, joita ovat selkeät kustannussäästöt, tuottavuuden kasvu, lisähyödyt ja riskien pieneneminen.

Kustannussäästöjä konkretisoituu ja työn tuottavuus kasvaa, kun järjestelmästä saadaan tietoa suoraan prosessien/toimintamenettelyiden edistymiseksi ja valvomiseksi. Mitä nopeammin manuaalisia työvaiheita saadaan poistettua esim. raporttien kokoamisessa, sitä nopeammin kustannushyötyjä alkaa realisoitumaan.

Tuottavuus kasvaa, kun järjestelmä on toiminnallisuuksiltaan ketterä ja työaika voidaan kohdistaa asiakastyöhön, tiedon analysointiin ja kehitystyöhön. Tuottavuuden kehittymiseen vaikuttaa myös lisähyötyjen realisoituminen, kuten parempi asiakaskokemus, digitaalisten palveluiden laajentuminen asiakaspalvelussa. Kustannushyötyjä syntyy myös siitä, että varmistutaan hoitoaikojen lainmukaisesta toteutumisesta.

LifeCare klient- och patientdatasystem

- Revisionsnämnden rekommenderar att välfärdsområdet genomför en utvärdering av effekterna vid bytet till LifeCare systemet under 2026.

LifeCare asiakas- ja potilastietojärjestelmä

- Tarkastuslautakunta suosittelee, että hyvinvointialueella toteutetaan LifeCare uudistuksen vaikutusten arviointi vuoden 2026 aikana.

LifeCare klient- och patientdatasystem

SVAR PÅ REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATION/IAKTTAGELSE:

En konsekvensbedömning på en högre nivå kan göras, men det är viktigt att notera att den bör genomföras i linje med de mål som har fastställts för projektet för ibruktagandet av klient- och patientdatasystemet. De ärenden som lyfts fram i revisionsnämndens lista har inte i sin helhet definierats som mål för ibruktagningsprojektet. Alla de aspekter som revisionsnämnden lyfter fram kan inte heller mätas, eftersom det saknas jämförbara utgångsdata från de olika system som tidigare användes i kommunerna. Bland annat finns resultat från användarenkäter och uppgifter om de kostnader som krävs för driften tillgänglig, men i nuläget finns det inte tillräckligt med data för att exempelvis mäta produktivitetsutvecklingen. På längre sikt torde det vara möjligt att genomföra en mer djupgående konsekvensbedömning. Under 2026 kan konsekvensbedömningen dock endast genomföras på en mer övergripande nivå, där fokus ligger på att bedöma resultaten från användarenkäterna och i vilken utsträckning projektets mål har uppnåtts.

LifeCare asiakas- ja potilastietojärjestelmä

VASTAUS TARKASTUSLAUTAKUNNAN SUOSITUKSEEN/HAVAINTOON:

Ylätasoista vaikutusten arviointia voidaan tehdä, mutta on tärkeää huomioida, että se tulee tehdä asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönottohankeen tavoitteisiin peilaten. Tarkastuslautakunnan listauksessa esiin nostettuja asioita ei kaikkienensa ole listattu käyttöönottohankeen tavoitteiksi, eikä kaikkia esiin nostettuja asioita pystytä mittaamaan, koska lähtödataa useiden eri järjestelmien (eri kunnissa eri järjestelmät) osalta ei ole olemassa. Käytettävissä on mm käyttäjäkyselyiden tulokset sekä ylläpitoon kuuluvien eurojen määrä, mutta esimerkiksi tuottavuuden kasvun mittaamiseen data ei ole riittävää tässä vaiheessa. Pidemmällä aikajänteellä pystyttäneen vaikutusten arviointia tekemään syvällisemmin, mutta vuoden 2026 aikana vaikutusten arviointi onnistuu yleisemmällä tasolla, jossa arvioidaan hankkeen tavoitteiden toteutuminen sekä käyttäjäkyselyiden tulokset.

Välmående genom livet. Hyvinvointia läpi elämän.

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue